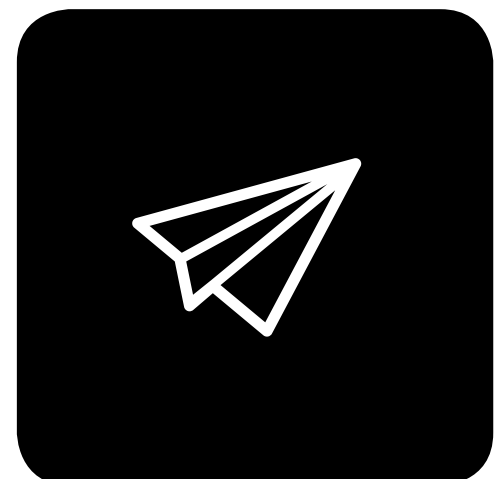
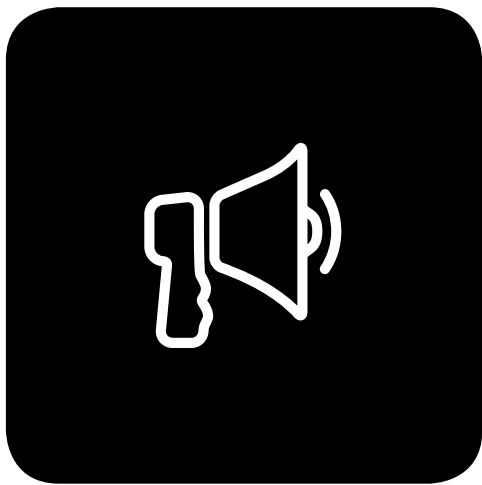

JAARVERSLAG
2014

BITS OF FREEDOM
VERDEDIGT DIGITALE BURGERRECHTEN

COLOFON

Stichting Bits of Freedom (Bof)

Postbus 10746

1001 ES Amsterdam

<https://www.bof.nl>

Contact:

Hans de Zwart

+31 6 2185 6845

hans.dezwart@bof.nl

Donaties:

IBAN NL32 ABNA 05547 06512

Ontwerp en opmaak:

Unc Inc (www.uncinc.nl), Amsterdam

Mei 2015

INHOUD

COLOFON	2
VOORWOORD	4
ONZE HOOGTEPUNTEN IN 2014	6
2014 IN CIJFERS	8
WAT WE DOEN	10
Onze missie en doelstelling	10
We zetten ons ervoor in dat privé communicatie ook privé blijft	10
We kwamen op voor een open internet	19
We hebben de overheid en het bedrijfsleven gedwongen tot openheid	23
We schudden mensen wakker en helpen ze op weg	25
WIE WE ZIJN	29
Het team	29
De internetvrijheidsbeweging	32
ONZE ZICHTBAARHEID EN ONS BEREIK	36
We waren in de pers en op sociale media aanwezig	36
We spraken op talloze evenementen	37
We werkten internationaal samen	39
ONZE AMBITIES VOOR 2015	40
We zijn helaas nog niet klaar	40
ONZE FINANCIËN	44
Onze inkomsten en uitgaven in 2014	44
Onze begroting voor 2015	47
Onze financiering in de komende jaren	49
OVER BITS OF FREEDOM	52
Juridische structuur	52
Statutaire doelstelling	52
Het bestuur	53
De raad van advies	54
Werkgeverschap en beloningen	55
Onze bedrijfssupporters	55

VOORWOORD

Bits of Freedom vierde haar 15-jarig jubileum dit jaar. Het waren 15 jaren waarin de overheid haar burgers steeds scherper in beeld heeft gekregen, waarin de middelen voor massale surveillance betaalbaar werden en waarin bedrijven het verkopen van persoonsgegevens aan adverteerders als het dominante verdienmodel op het internet hebben ontdekt.

De overheid gebruikt sinds 9/11 (ook bijna 15 jaar geleden) onze veiligheid als argument om zichzelf het recht toe te eigenen gegevens over het communicatiegedrag van alle Nederlanders zes maanden tot een jaar te bewaren. Inmiddels zijn we voor die communicatie steeds afhankelijker geworden van een handjevol commerciële informatiemonopolisten die daarmee opeens een centrale positie in ons leven innemen en een risico vormen voor onze vrijheid van meningsuiting. Er is een asymmetrische relatie ontstaan: aan de ene kant de transparante burger die gewantrouwd wordt en aan de andere kant een steeds minder transparante overheid die maar gewoon vertrouwd moet worden. Die asymmetrische relatie is er ook met het bedrijfsleven: sociale netwerken en zoekmachines weten soms meer over ons dan we over onszelf weten.

Het afgelopen jaar zagen we, waarschijnlijk met de onthullingen van Snowden als katalysator, een kanteling in het debat over deze problematiek. Steeds meer mensen begrijpen dat privacy niet gaat over of je “iets te verbergen” hebt, maar dat het een noodzakelijke voorwaarde is voor vrijheid en autonomie. Steeds meer organisaties besluiten om ruimte voor digitale vrijheid in hun programma te maken en de pers besteedt steeds vaker tijd aan de politieke en sociale kanten van informatietechnologie.

Digitale rechten staan dus op de agenda. Als volledig onafhankelijke organisatie, met een unieke combinatie van juridische en technische kennis, is Bits of Freedom goed gepositioneerd om een centrale rol in dat debat te spelen.

In dit jaarverslag vind je, na onze hoogtepunten van 2014, een overzicht van het werk op onze dossiers en de projecten die we hebben uitgevoerd. Daarna kun je lezen over onze zichtbaarheid en slagkracht en waar we in 2015 aan willen werken. Aan het einde vind je

informatie over onze financiën en bestuur. Tot slot kan je in het verslag kennis maken met de mensen die in 2014 bij Bits of Freedom hebben gewerkt en lezen hoe zij bepaalde sleutelmomenten in het jaar beleefd hebben.

We vinden transparantie heel belangrijk. Mocht je na het lezen van het verslag toch nog vragen of opmerkingen hebben, neem dan gerust contact met ons op.

Bits of Freedom, mei 2015

Bureau

Hans de Zwart

Rejo Zenger

Daphne van der Kroft

Ton Siedsma

Floris Kreiken

Evelyn Austin

Inge Wannet

Imre Jonk

Bestuur

Joris van Hoboken

Remmelt Vetkamp

Lonneke van der Velden

Hermine Masmeyer

ONZE HOOGTEPUNTEN

1

Mede dankzij onze inzet heeft het Europese Parlement twee keer bij belangrijke stemmingen de juiste keuze gemaakt voor digitale burgerrechten. In maart stemden ze voor betere amendementen voor de nieuwe Europese Privacyregels en in april beschermden ze Europese netneutraliteit.

2

Na de 'cryptoparty' in samenwerking met De Correspondent en Mediamatic eind 2013, gingen onze vrijwilligers dit jaar echt los. Ze startten de Privacy Cafés en hebben met tientallen stamgasten honderden mensen geholpen hun eigen gegevens te beveiligen.

3

In april verklaarde het Europese Hof van Justitie de Europese richtlijn voor de bewaarplicht ongeldig. Onze regering gaf toe dat de Nederlandse bewaarplicht daarmee in strijd was met internationale verdragen. En daarmee werd de handhaving van die wet meteen ongrondwettelijk. Een grote stap in de richting van het ongeldig verklaren van de bewaarplicht.

4

Het is ons gelukt om op 5 mei het thema intervrijheid op de kaart te zetten. We stonden met een 'checkpoint' op het Amsterdamse bevrijdingsfestival en gaven de eerste editie van de Godwin-lezing in het Verzetsmuseum.

IN 2014

5

We publiceerden een uitgebreide stemwijzer voor de Europese verkiezingen waarin we de verkiezingsprogramma's van de acht grootste partijen beoordeelden op het gebied van internetvrijheid. Een aantal aspirant-Europarlementariërs kwam bij ons op kantoor het WePromise-handvest voor digitale burgerrechten tekenen.

6

De tiende editie van de Big Brother Awards moest een speciale worden, en dat is meer dan gelukt in de Stadsschouwburg Amsterdam. We zetten de grofste privacyschenders in de schijnwerpers met live uitgevoerde privacyprotestsongs, Aral Balkan sprak over 'spyware 2.0' en we hadden een videoverbinding met Edward Snowden in Moskou.

7

Naast een stabiele bijdrage van een aantal grote fondsen zijn we vooral afhankelijk van individuele donateurs. Onze donateursdag in november was een groot succes. We haalden 255% van ons gestelde doel. We hebben in 2014 20% meer geld van donateurs ontvangen dan in 2013.

8

Dit jaar bestonden we 15 jaar. We vierden dit met een 'old school' ASCII nieuwsbrief met daarin anekdotes over de geschiedenis van Bits of Freedom door mensen die belangrijk zijn geweest voor de organisatie.

2014

20 NIEUWSBRIEVEN

641
GEDRONKEN
LITERS KOFFIE

15 PERSBERICHTEN

1
LIVE VERSCHIJNING
VAN EDWARD
SNOWDEN

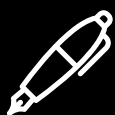

133 ONTVANGEN
SPREEKVERZOEKEN

45.8
VERORBERDE
KILO'S HOEMOES
BIJ DE LUNCH

42
VASTGEZETEN
MINUTEN IN DE
ESCAPE ROOM

225 BLOGPOSTS

8
OVERLEDEN
KANTOORPLANTEN

6104625
IMPRESSIONS

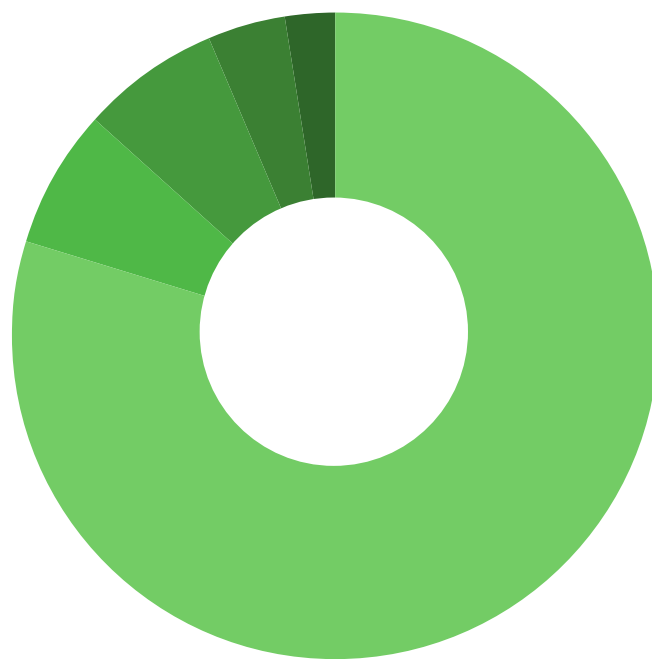
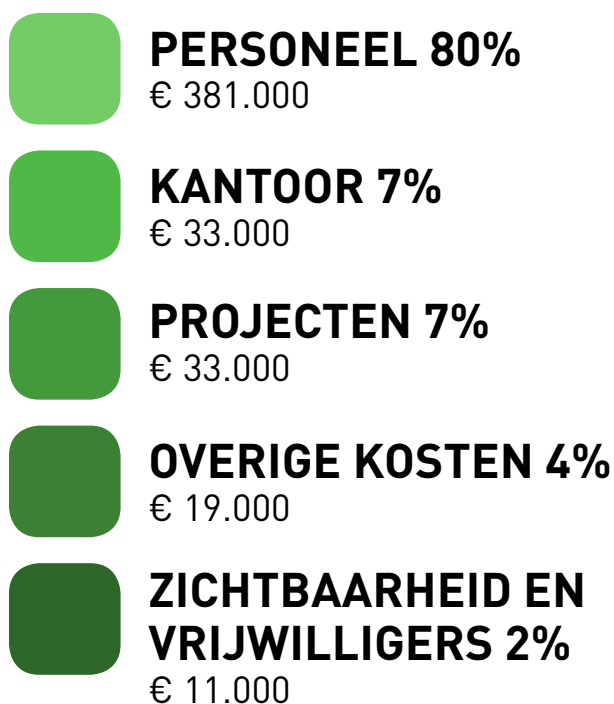
ONTELBAAR
VEEL
LIBREOFFICE
CRASHES

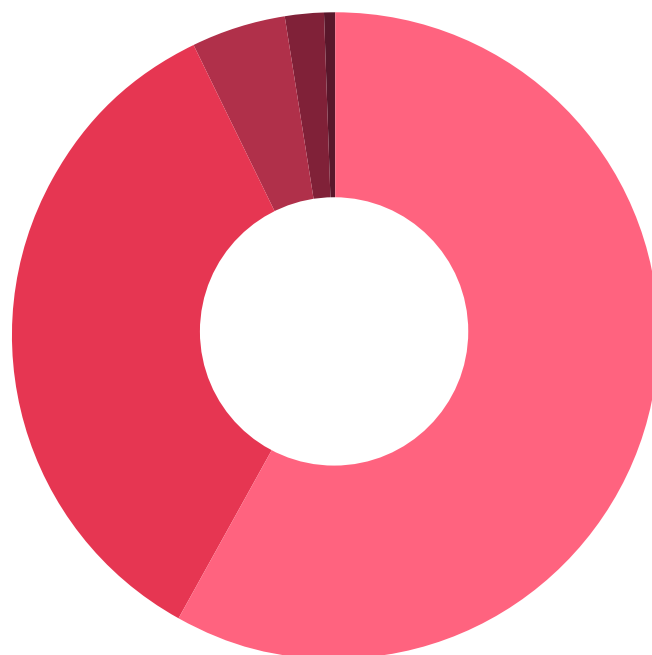
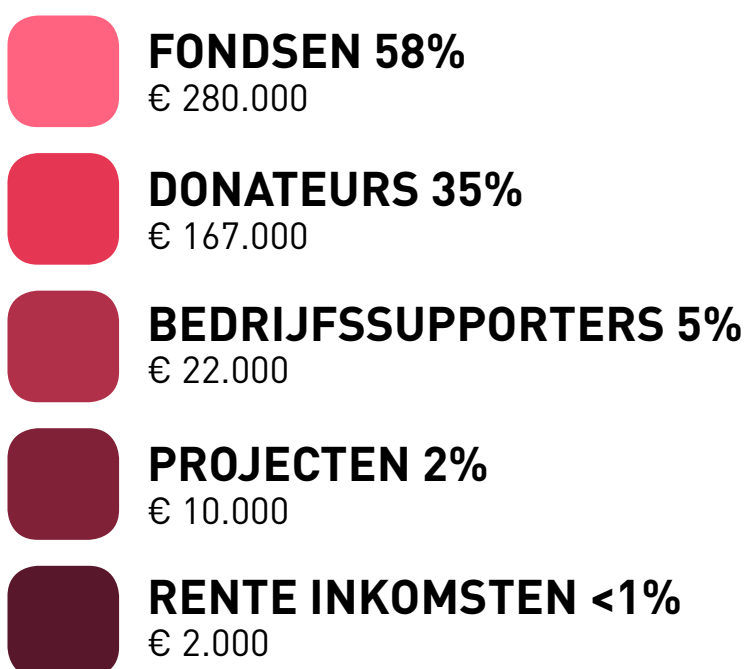
37445 VERSTUURDE
EMAILS

IN CIJFERS

UITGAVEN

INKOMSTEN

WAT WE DOEN

Onze missie en doelstelling

Wij zien dat digitale technologie burgers grote vrijheid biedt, maar overheden en bedrijfsleven ook vergaande en ongewenste controlemogelijkheden geeft. De digitale vrijheid van burgers komt hierdoor steeds meer in de knel. Een onafhankelijke, invloedrijke organisatie die opkomt voor deze vrijheid is daarom noodzakelijk.

Bits of Freedom komt op voor de grondrechten die essentieel zijn voor die vrijheid: communicatievrijheid en privacy. Deze grondrechten zijn onmisbaar voor zelfontplooiing, innovatie en het goed functioneren van de rechtsstaat.

We zetten ons daarom in voor beleid dat digitale vrijheid beschermt en komen in actie tegen beleid dat digitale vrijheid beperkt. We bereiken dit door beleidsmakers te adviseren, campagne te voeren en voorlichting te geven. We werken intensief samen met onze achterban en onderscheiden ons met expertise en een constructieve houding, maar ook met scherpe actie als dat nodig is.

Bits of Freedom richt zich op communicatiegerelateerde dossiers op het gebied van digitale vrijheid. In de praktijk werken we vooral aan thema's die met het internet te maken hebben.

We zetten ons ervoor in dat privécommunicatie ook privé blijft

Communicatie van internetgebruikers mag slechts met toestemming van de gebruiker of bij hoge uitzondering worden opgeslagen of afgeluisterd. Bits of Freedom zet zich ervoor in dat privécommunicatie ook privé blijft.

Door ons te verzetten tegen de bewaarplicht

In februari verscheen de langverwachte evaluatie van de Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum. Omdat Bits of Freedom als een van de eersten over een per ongeluk gepubliceerde versie beschikte, konden we als eerste een inhoudelijk en kritisch geluid laten horen. Van deze voorsprong hebben we strategisch gebruik gemaakt, onder meer richting de Tweede Kamer.

Op grond van de bewaarplichtrichtlijn moet de Nederlandse overheid jaarlijks statistieken aan de Europese Commissie aanleveren over het gebruik van de bewaarde gegevens. Op basis van ons onderzoek bleek, dat de overheid die verplichting nog altijd niet nakomt en dat de Europese Commissie daar geërgerd over is. Dat kwam bovenop de toch al zeer kritische evaluatie van de bewaarplicht door het onderzoekscentrum van het ministerie waarin de effectiviteit van de wet niet kon worden aangetoond.

Ook werd dit jaar duidelijk dat veel aanbieders de gegevens na het verlopen van de bewaartermijn niet verwijderden. Zo'n twintig procent van de aanbieders heeft niet alle vereiste beveiligingsmaatregelen genomen. Die conclusie konden we trekken na het lezen van een rapport van het Agentschap Telecom, dat we met behulp van de Wet openbaarheid van bestuur boven tafel kregen.

Naast dit Nederlandse nieuws werd de Europese richtlijn in april door het Hof van Justitie van de Europese Unie ongeldig verklaard. Bits of Freedom duidde deze uitspraak op onze eigen website en in verschillende media. De uitspraak is belangrijk: de Nederlandse bewaarplicht is namelijk een verplichte implementatie van de Europese richtlijn en de belangrijkste kritiekpunten van de rechters zijn daarmee ook op onze implementatie van toepassing.

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Teeven heeft een half jaar nodig gehad voor zijn analyse over wat er nu in Nederland naar aanleiding van de uitspraak zou moeten gebeuren. Om hem te helpen met die analyse hebben wij alle bezwaren heel overzichtelijk op een aparte website op een rijtje gezet: enwatdoet.nl. Wie de feiten tot

REJO ZENGER

Sinds de uitspraak van het Hof in Luxemburg zit ik nóg minder stil. De bewaarplicht zijn we niet vandaag of morgen kwijt. Maar er was nooit meer momentum om het gedrocht weg te krijgen dan nu.

De Europese richtlijn die ten grondslag lag aan onze Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens is ooit eens door de EU-toezichthouder gegevensbescherming Peter Hustinx uitgeroepen tot de “de meest privacyschendende maatregel ooit in de Europese Unie aangenomen.” Nog altijd kan ik niet begrijpen hoe we in een democratische rechtsstaat als de onze het normaal zijn gaan vinden dat we, op last van de overheid, het doen en laten van iedereen in Nederland gedetailleerd en langdurig vastleggen.

Dat begreep ik ook al niet in de tijd dat ik nog niet bij Bits of Freedom werkte en in Europa de richtlijn en in Nederland de wet werden aangenomen. Ondanks het onbegrip en de boosheid van velen was het toen niet mogelijk het tij te keren. Maar afgelopen jaar zijn de kaarten herverdeeld. Met de baanbrekende uitspraak waarmee het Hof van Justitie van de Europese Unie de richtlijn met terugwerkende kracht ongeldig verklaarde werd opeens een belangrijke grond onder de Nederlandse bewaarplicht weggevaagd.

Nog nooit was het momentum zo groot om die Wet bewaarplicht in Nederland van tafel te krijgen. Sinds de uitspraak van het Europese Hof staat de bewaarplicht op de agenda van de politiek, journalisten en advocaten. Niet dat het allemaal zo snel gaat als ik zou willen. Het ministerie had meer dan een half jaar nodig voor een analyse van de uitspraak van de Europese rechters. Groot was onze blijdschap dat de minister eindelijk erkende dat de Nederlandse wet in strijd is met een Europees Handvest voor de grondrechten. Tegelijkertijd was er teleurstelling dat de minister er niet meteen de nodige conclusies aan verbond.

zich laat doordringen, de uitspraak van de Europese rechters op onze wet toepast en kijkt naar de ons omringende landen concludeert: ook onze bewaarplicht moet van tafel.

Tot slot waren wij in december de eerste die publiceerden over het feit dat het ongrondwettelijk is om de handhaving van de Nederlandse bewaarplicht voort te zetten nu deze in strijd is met internationale verdragen. We zijn daarom op zoek gegaan naar partijen die hierover een rechtszaak tegen de staat willen aanspannen. Dat zou dan begin 2015 moeten gebeuren.

Door te strijden tegen de hackplannen van de overheid

Het hackvoorstel van Minister Opstelten, waarin hij probeert te regelen dat politie de bevoegdheid krijgt om op afstand in te breken op elk apparaat met een internetverbinding, is in 2014 naar de Raad van State gestuurd. Uit het bijbehorende persbericht viel op te maken dat er inhoudelijk niets aan het wetsvoorstel gewijzigd is. Dat is gezien de hoeveelheid negatieve reacties op de internetconsultatie opmerkelijk en teleurstellend.

We organiseerden daarom het hele jaar verzet tegen dit hackvoorstel. Daarvoor spraken we verschillende organisaties en bedrijven die ook geen voorstander zijn van het voorstel. Ook spraken we met diverse cybersecurity-experts om alternatieven voor het voorstel in kaart te brengen en om te overleggen hoe de waarborgen rond opsporingsbevoegdheden beter geregeld zouden kunnen worden.

Omdat we cybersecurity belangrijk vinden zijn we op allerlei fora aanwezig geweest om ons perspectief op het hackvoorstel te geven. Verder hebben we ons 'cybersecurity beleid van de toekomst' aangescherpt en concreter gemaakt. We schreven ook een tegenvoorstel als alternatief voor het hackvoorstel.

Toen Lodewijk van Zwieten, de landelijk officier van justitie cybercrime, aan het begin van het jaar op het NOS journaal de Nederlandse burgers opriep om hun webcams af te plakken hebben wij meteen 'Bits of Freedom webcamstickers' laten maken. Ze waren binnen twee weken beschikbaar op onze website. In augustus bleek dat de politie nu al

beschikt over het gereedschap om de computer van internetters te hacken. Ze bleken (test)licenties te hebben voor FinSpy van Gamma. Dit is software waarmee je onder andere de webcam van een computer kunt overnemen. De stickers kunnen dus eventueel ook helpen tegen onze eigen politie.

Door te vechten tegen massale surveillance

Het rapport van de Commissie Dessens maakte het eind 2013 al duidelijk: de Nederlandse geheime diensten willen meer bevoegdheden krijgen. Ze zijn vooral geïnteresseerd in een massale en ongerichte tap van Nederlandse internetters. We verbaasden ons het afgelopen jaar over het feit dat er wel verontwaardiging is over de zaken die we nu dankzij de onthullingen van Snowden over de Amerikaanse en Britse geheime diensten weten, maar dat er tegelijkertijd bar weinig discussie is over de noodzakelijkheid en effectiviteit van het uitbreiden van de bevoegdheden van de Nederlandse geheime diensten.

We hebben de maatschappelijke en politieke discussie hierover op de voet gevolgd. Zo volgden we het debat met minister Plasterk over zijn uitspraken over de 1,8 miljoen gegevens die door de MIVD met de Amerikaanse geheime diensten zijn gedeeld. Hij overleefde ternauwernood een motie van wantrouwen. We hebben kennis gemaakt met de nieuwe leden van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD). Zij hebben een aantal rapporten uitgebracht in 2014. Op ons blog hebben we kritisch gereageerd op de zaken die we daaruit over de diensten hebben geleerd. In de Tweede Kamer waren er regelmatig debatten over de geheime diensten. Waar nodig hebben we vooraf input gegeven en vragen gesuggereerd.

In februari besteedden we aandacht aan ‘The Day We Fight Back’, de dag waarop wereldwijd miljoenen mensen aan hebben gegeven dat ze deze vorm van sleepnet-surveillance zat zijn. Bij de verjaardag van de eerste onthulling van Edward Snowden presenteerden we in samenwerking met tientallen internationale zusterorganisaties een rapport waarmee de effecten van de onthullingen in kaart werden gebracht. Een actualiteitenrubriek op TV besteedde ruim aandacht aan ons verhaal. Onze bijdrage in dit rapport hebben we ook als input gebruikt voor een bijeenkomst van een grote groep Europese digitale-burgerrechtenorganisaties die op uitnodiging van de Open Society

Foundations in Berlijn bij elkaar kwam om een aantal strategische beleidsinitiatieven te bespreken rondom het tegengaan van massale spionage op burgers.

In de eerste helft van het jaar verzochten we het ministerie van Binnenlandse Zaken de meerjaarlijkse tapstatistieken van de AIVD openbaar te maken. Het ministerie weigerde dat (weer), waarna we bezwaar aantekenden en dat mondeling bij ze hebben toegelicht. We wachten nu op het besluit op ons bezwaar. Wij waren niet de enigen die problemen hadden met de tapstatistieken en de minister van Binnenlandse zaken: in een rapport van de CTIVD werden ook cijfers zwart gemaakt. We hebben toen publiekelijk de vraag gesteld, wat we nog hebben aan een toezichthouder als diens besluiten worden verworpen door degene op wie de toezichthouder toezicht moet houden.

Eén van de gevolgen van de onthullingen van Snowden is dat er meer aandacht is voor technologische oplossingen naast juridische oplossingen. Het idee is om zoveel mogelijk communicatie te versleutelen om op die manier de kosten van ongerichte surveillance omhoog te drijven. We onderzochten daarom welke beleidsinterventies de Nederlandse overheid zou kunnen doen om het internet voor iedereen veiliger te maken en besteedden in ons blog onder andere aandacht aan het belang van anonimiseringssoftware Tor.

Tot slot spraken we veel experts op het gebied van de geheime diensten, zodat we goed voorbereid zijn op het moment dat het voorstel voor de herziening van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in consultatie komt.

Door de moeilijke zaken ook op te schrijven

Het spreekt voor zich dat we het verschrikkelijk belangrijk vinden dat er zoveel mogelijk wordt gedaan om te voorkomen dat kinderen seksueel worden misbruikt. Tegelijkertijd merken we dat opsporingsdiensten en veel politici steeds weer heel gemakkelijk zeggen dat een uitbreiding van opsporingsbevoegdheden nodig is omdat anders criminelen die kinderen misbruiken niet meer gevonden zouden kunnen worden. Het afgelopen jaar was er een aantal momenten waarop dit op schaamteloze wijze werd gedaan, bijvoorbeeld in de Europese netneutraliteitsdiscussie. We hebben daarom in een blogpost aan politici gevraagd om kindermisbruik niet te misbruiken en hopen dat in de toekomst het 'think of the children'-argument alleen met reden en dus selectiever zal worden ingezet.

Door de onderhandelingen rondom internationale handelsverdragen in de gaten te houden

De onderhandelingen over een vrijhandelsverdrag tussen de Verenigde Staten en de Europese Unie (het TTIP-verdrag) zijn in volle gang. Bij de Nederlandse regering hebben we gedurende het jaar op allerlei manieren input gegeven over de onderhandelingen. Zo werden we bijvoorbeeld uitgenodigd door de Tweede Kamer om —als expert op het gebied van privacy en digitale burgerrechten— de risico's van TTIP uit te komen leggen.

Een belangrijk element binnen de handelsverdragen is de 'Investor State Dispute Settlement' (ISDS). Dit is een mechanisme waarmee buitenlandse investeerders overheden kunnen aanklagen voor gederfde inkomsten door gewijzigd beleid. ISDS kan onze burgerrechten aantasten op het moment dat het onmogelijk is om bijvoorbeeld nieuwe Europese privacyregels in te voeren als dit buitenlandse investeerders zou schaden. Er was een Europese consultatie voor ISDS en wij hebben samen met het European Digital Rights initiative (EDRi) een 'answering guide' geschreven en een online tool gemaakt waarmee iedereen vrij gemakkelijk op de Europese consultatie kon reageren. Dat is dan ook massaal gedaan met meer dan 150.000 reacties. Dit heeft het moeilijker gemaakt voor de onderhandelaars om ISDS klakkeloos in het handelsverdrag op te nemen.

We vonden een juridische 'loophole' in de relatie tussen ISDS in het handelsverdrag met Canada (CETA) en ISDS in het handelsverdrag met de Verenigde Staten (TTIP) en stelden daar vragen over. De Europese Commissie gaf aan het lek te gaan dichten en later bleek uit gelekte CETA-documenten dat het gat inderdaad gedicht is. Het 1634 pagina's tellende CETA-verdrag is volledig door ons geanalyseerd nadat het gelekt is. Tijdens de 'Freedom Not Fear' conferentie waren wij de eerste partij die aan diverse beleidsmedewerkers van politieke partijen in het Europese parlement een analyse (en onze zorgen) presenteerde. Ook schreven we mee aan EDRi's 'red lines' voor TTIP, waarin de belangrijkste punten met betrekking tot digitale rechten en handelsverdragen op een rijtje zijn gezet.

TON SIEDSMA

Eén van de boeiendste uitdagingen van het werk bij Bits of Freedom is denk ik het klein, concreet en behapbaar maken van grote problemen.

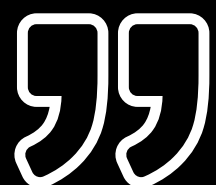
Neem internationale handelsverdragen. Natuurlijk, je hebt links en rechts onderhandelingen over handelsverdragen als TTIP (het Transatlantic Trade & Investment Partnership), maar hoe leg je nu uit waar de mogelijke pijn van die verdragen zit? En wat doe je eraan? Ondertussen maak je ook nog eens wat mee.

Zo zat ik afgelopen jaar in een snikheet pand bij een TTIP-stakeholdervergadering in Brussel. Die stakeholdervergaderingen zijn natuurlijk een mooi moment om je stem laten horen. Daarom probeert bijvoorbeeld de Amerikaanse 'Chamber of Commerce to the European Union', een lobbyorganisatie namens Amerikaanse bedrijven, vrijwel elke vergadering de geplaagde TTIP-onderhandelaars een hart onder de riem te steken.

Voor het zover was, besloten een aantal activisten zich te laten horen door luidkeels anti-TTIP geluiden te laten horen. De zaal was half geamuseerd en half geïrriteerd – en de beveiliging resoluut: met net iets meer kracht dan nodig werden de demonstranten het pand uitgezet.

Toen merkte ik hoe sluw je in zulke situaties kunt zijn: één van de vertegenwoordigers van de EU gaf direct daarna aan dat de demonstranten vooraf gevraagd was of ze na de vergadering met hen in debat wilden gaan over hun zorgen, iets wat volgens de vertegenwoordiger geweigerd was. Of die vraag echt gesteld is doet er niet toe: door die opmerking werd gelijk elke legitimiteit van de demonstranten weggenomen en werden ze weggezet als een stelletje 'neeroepers' in een hoekje van de zaal. Daarmee werden ze direct buiten de discussie geplaatst.

Dat vond ik zowel prachtig als verschrikkelijk jammer. Het is een mooie truc, maar de zorgen van de demonstranten zijn echt. Die zorgen, die hebben wij op onze onderwerpen ook, ondanks dat ik geen protestlied heb aangeheven (ik zing dan ook niet zo heel mooi, zo weten mijn naasten). Ik heb dit jaar wel, samen met nationale en internationale gelijkgestemde organisaties ontzettend hard gewerkt om die zorgen geen realiteit te laten worden. Dat deed ik in Brussel, Den Haag en Amsterdam en op een geweldige conferentie in Berlijn. Hopelijk zal ons werk op dit gebied zich in 2015 uitbetalen.

Door ons sterk te maken voor de bescherming van persoonsgegevens

Op 12 maart is in het Europees Parlement gestemd over de nieuwe Europese privacyregels (de verordening). Daarbij is het eerdere concept, waarover in oktober 2013 al was gestemd door de belangrijkste parlementaire commissie, ongewijzigd overgenomen. Dit is een overwinning voor privacyvoorvechters, hoewel er op een aantal punten nog meer winst te boeken blijft. Sindsdien ligt het voorstel bij de Raad.

Ondertussen gebeurde er veel rond Facebook en Google. Facebook experimenteerde bijvoorbeeld actief met de gemoedstoestand van haar gebruikers, en wij hebben herhaaldelijk in de media duidelijk gemaakt hoeveel lak Facebook aan Europese privacyregels heeft. Rechtenstudent en privacy activist Max Schrems startte in de zomer een soort 'class-action' rechtszaak tegen Facebook. Door onze oproep in de media hebben veel Nederlanders zich bij hem aangesloten.

Het Europees Hof van Justitie besloot dat burgers Google kunnen verzoeken om bepaalde informatie die bij een zoekopdracht naar hun naam te voorschijn komt, onvindbaar te maken als die informatie niet langer relevant is. De zaak deed nogal wat stof opwaaien, ook bij Bits of Freedom, omdat het gaat om de botsing tussen twee vrijheden die wij proberen te beschermen: het recht op privacy en het recht op informatie. We denken mee over wat voor richtlijnen er moeten komen voor dit soort verzoeken en vinden het problematisch dat Google op de stoel van de rechter is gemanoeuvreed.

2014 was het jaar van big data. We maken ons zorgen over de ontwikkeling van het publieke debat over dit thema, want we zien hoe 'tracking' en profilering daarbij op problematische wijze worden ingezet. Na contact met het ministerie van Economische Zaken hierover, hebben wij een korte notitie geschreven met beleidssuggesties rondom dit thema. We vinden het belangrijk dat big data ethisch wordt gebruikt en dat de doodnormale regels die de privacy van internetters beschermen (zoals een toestemmingsvereiste, doelbinding en transparantie) ook in dit domein gerespecteerd blijven. Omdat we merken dat iedereen het heeft over big data zonder vaak goed te begrijpen wat het is, hebben we een workshop big data georganiseerd voor beleidsmakers in de Tweede Kamer. De workshop, met sprekers van onder andere het Rathenau instituut, was goed bezocht en werd enthousiast ontvangen.

Om te kunnen controleren of leveranciers van internetdiensten klanten verschillend behandelen op basis van hun surfgedrag, hebben wij een grote groep bedrijven door middel van een beroep op de Wet bescherming persoonsgegevens gevraagd of ze gebruik maken van 'dynamic pricing' en van 'persuasion profiling'. Om te controleren of ze ook daadwerkelijk doen wat ze zeggen, vroegen we vrijwilligers om als testpanel schermafdrukken te maken van verschillende productpagina's van webwinkels en van Google-zoekopdrachten. De resultaten van het onderzoek publiceren we in de eerste helft van 2015.

We kwamen op voor een open internet

We komen op voor een open internet dat voor iedereen toegankelijk blijft. Daarnaast is het uitgangspunt dat informatie ook vrij mag worden uitgewisseld en dat beperkingen hierop slechts zijn toegestaan voor zover deze noodzakelijk zijn in een democratische samenleving.

Door ons hard te maken voor netneutraliteit

In het eerste kwartaal van 2014 was er een spannende aanloop naar de stemming over netneutraliteit in het Europees Parlement. We hebben samen met EDRI contact gelegd met de Europese Commissie en het Europees parlement, waar drie belangrijke adviescommissies vlak achter elkaar stemden over de nieuwe telecomregels. Het was een intensief proces, omdat het Parlement graag voor de verkiezingen van mei 2014 resultaat wilde boeken. Daarnaast hebben we veel gesproken met Nederlandse pers om uit te leggen waarom het voorstel van de Europese Commissie klinkt als netneutraliteit, maar eigenlijk 'nepneutraliteit' tot gevolg zou hebben. We hebben contacten gelegd met startups die ook voor netneutraliteit zijn en zo veel mogelijk volgers opgeroepen contact op te nemen met parlementsleden voorafgaand aan de plenaire stemming. Op 3 april stemde het Parlement gelukkig vóór een sterkere vorm van netneutraliteit en dus tegen het oorspronkelijke voorstel van Eurocommissaris Kroes. Daarna ging het voorstel naar de Raad van Ministers. Om druk op het proces te houden, hebben we meegewerkt aan

de Europese campagne voor een betere bescherming van netneutraliteit in Europese wetgeving en hielpen we mee aan een vernieuwing van de campagne-site 'Save the internet'. Het blijft belangrijk dat er geen bepalingen in de uiteindelijke tekst komen die te veel ruimte bieden aan providers om verkeer af te knippen.

In Nederland werd er door het ministerie van Economische Zaken een consultatie uitgeschreven over een voorgestelde beleidsregel over netneutraliteit. Wij reageerden daarop: hoewel het doel van de beleidsregel goed was —het voorkomen van positieve discriminatie en dus de effectieve ondermijning van netneutraliteit— vonden we de beleidsregel vaag geformuleerd en te verwarrend. Daarnaast hebben we met het ministerie en diverse stakeholders gesproken over de mogelijkheid van neutraliteit in andere plaatsen van het web, zoals appstores, mobiele platforms of contentleveranciers. Verder gingen we op bezoek bij de Autoriteit Consument & Markt om te praten over hoe zij de Nederlandse wet toepassen en of zij nog obstakels op de weg zien.

Door de Vrijheidswijzer te publiceren voor de Europese verkiezingen

Met behulp van twee freelancers hebben we mensen geholpen een keuze te maken voor de Europese verkiezingen. In 2013 hadden we al de verkiezingsprogramma's van de verschillende Nederlandse politieke partijen geamendeerd. In mei vertaalden we voor de verkiezingen deze programmapunten naar een Digitale Vrijheidswijzer en schreven we een serie blogposts waarin we uitleggen wat er bij de verkiezingen op het spel stond.

De Europese koepelorganisatie voor digitale burgerrechten had een eigen campagne rondom de Europese verkiezingen: WePromise. Politici konden een 'digital rights charter' ondertekenen en kiezers konden beloven op een kandidaat te stemmen die het handvest ondertekend had. We hebben het handvest samen met vrijwilligers vertaald naar het Nederlands en hebben meerdere (kandidaat-)leden van het Parlement bij ons op kantoor gehad om het handvest te ondertekenen.

FLORIS KREIKEN

Ik was koud een week bij Bits of Freedom begonnen toen de Europese rechter uitspraak deed in de zaak over Google en de 'Right to be Forgotten'.

Een dag van te voren had ik de zaak met collega's nog even besproken en de feiten kort doorgelezen, maar ik verwachtte niets spannends. De Advocaat-Generaal, de belangrijkste adviseur van het Hof, had namelijk gezegd dat er niet zoiets was als een vergeetrecht en het Hof volgt meestal het advies van de A-G. Misschien dat ik de zaak even moest uitleggen, maar dat zou niemand verder interesseren. Ik kon rustig wennen aan de werkzaamheden bij Bits of Freedom en me verdiepen in hoe bijvoorbeeld het blog werkte. De volgende ochtend veranderde mijn werk in een wervelstorm.

's Ochtends werd bekend dat het Hof niet mee was gegaan in het advies van de A-G en een relatief nieuw recht in het leven had geroepen. Dat mocht ik ook meteen overall in de media komen uitleggen. Dat was niet makkelijk, het recht was namelijk niet alleen nieuw, maar ook nog eens zeer controversieel vanwege de mogelijke spagaat tussen privacy en de vrijheid van meningsuiting. Net de twee mensenrechten waar we voor opkomen.

Vanaf die ochtend bogen we ons over het verhaal naar diverse media en na intens intern overleg waren we tevreden over onze positie. Daarin stelden we dat privacybescherming voor burgers hiermee een extra middel kreeg, en dat de schade voor de vrijheid van meningsuiting in zekere zin beperkt was: het ging alleen om links naar een naam. Daarnaast overwogen wij dat de zoekresultaten van Google al niet neutraal worden gepresenteerd. Wel hadden we moeite met de positie van Google als rechter over deze gevallen. Kunnen zij wel goed beoordelen of bepaalde informatie online moet blijven?

Het liet me niet alleen zien hoe belangrijk de rol van Bits of Freedom is als kennisinstelling, maar ook als partij in het debat op het grensvlak tussen technologie, beleid en mensenrechten in de toekomst en nu. Daarnaast begreep ik achteraf dat ik een Bits of Freedom-traditie waarmaakte: als nieuwe medewerker hoor je in je eerste dagen voor de leeuwen gegooid te worden.

Door op te komen voor vrijheid van meningsuiting op het web

De Islamitische Staat maakte in het Midden-Oosten handig gebruik van sociale media en creëerde schokkend beeldmateriaal. Meteen was er in de politiek een roep om dit soort beeldmateriaal zo snel mogelijk offline te halen. Daarmee kwam één van de principes van onze rechtsstaat, het grondrecht op vrijheid van meningsuiting, onder druk te staan. In twee zeer goed gelezen blogposts met de titels 'Het criterium is strafbaarheid, niet smakeloosheid' en 'De vrijheid van misselijkheid' legden wij uit waarom het zo belangrijk is dat de rechter uiteindelijk bepaalt of iets wel of niet volgens de wet mag en op welke manier internetbedrijven een grote verantwoordelijkheid hebben voor het beschermen van de vrijheid van meningsuiting van hun gebruikers.

Door disproportionele handhaving van het auteursrecht ter discussie te stellen

Op het gebied van het auteursrecht volgden we de ontwikkelingen op de voet, en discussieerden we mee over meer gebruiksrechten en bescherming van burgerrechten. We waren spreker bij de 'Copyright for Creativity Summit' in Den Haag, waar beleidsmakers en wetenschappers spraken over de toekomst van het auteursrecht. Daar hielden we een pleidooi tegen het downloadverbod en tegen disproportionele handhaving: deze mag zich namelijk nooit richten op de eindgebruiker omdat dat niet werkt en altijd mensenrechten schendt. We pleitten voor meer gebruiksrechten, en voor het onderzoeken van een hervorming van auteursrecht op de lange termijn.

We hebben de overheid en het bedrijfsleven gedwongen tot openheid

Door Wob-verzoeken te doen

Bits of Freedom deed ook dit jaar weer verschillende verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur. Zo vroegen we het ministerie van Veiligheid en Justitie openheid te geven over de beleidsvorming rondom transparantie over vorderingen door opsporingsdiensten, over tapfaciliteiten van de politie en over het zogenaamde Nationaal Detectie Netwerk. Bij het Openbaar Ministerie vroegen we naar het aantal verstrekte bevelen om websites ontoegankelijk te maken en bij de politie vroegen we hoe ze bij het bestrijden van vermeend strafbare inhoud op het internet (bijvoorbeeld afbeeldingen van bestialiteit) precies te werk gaat. Ook verzochten we het ministerie van Veiligheid en Justitie om de centrale registratie van keuringsrapporten van technische hulpmiddelen openbaar te maken. We deden tot slot ook een verzoek om documenten over de opleiding van bedieners van IMSI-catchers boven tafel te krijgen. IMSI-catcher's zijn antennes voor mobiele telefonie die de politie inzet om bepaald gebruik van mobiele telefoons door verdachten in kaart te brengen. Daarnaast hebben we ons bezig gehouden met beroepsprocedures, omdat we niet tevreden waren met de beantwoording van eerdere verzoeken.

We vroegen de Autoriteit Consument & Markt (ACM) alle documenten over de handhaving van netneutraliteit openbaar te maken. Het leek erop dat niet alle documenten openbaar gemaakt zijn, daarom tekenden we bezwaar aan. Het verzoek zorgde er ook voor dat we nu goed contact hebben met de ambtenaren die voor de handhaving van het wetsartikel verantwoordelijk zijn.

In het derde kwartaal onderzochten we de verzoeken om informatie op het internet ontoegankelijk te maken door de Nationaal Coördinator Terrorisbestrijding en Veiligheid (NCTV). Het blijkt dat de NCTV met enige regelmaat providers vraagt websites

te verwijderen, omdat de informatie op die websites zou oproepen tot geweld. In de tussentijd heeft een lid van de Tweede Kamer hier ook vragen over gesteld aan de ministers van Veiligheid & Justitie en Buitenlandse Zaken.

Omdat het bijhouden van de Wob-administratie met al het papierwerk en deadlines een hels karwei blijft, hebben we tijd besteed aan het verder verbeteren van de functionaliteit en interface van onze tool voor de administratie van alle verzoeken. Deze verbeteringen worden bekostigd met de dwangsommen die de overheid ons verschuldigd is voor het niet tijdig nemen van beslissingen op onze verzoeken.

Bits of Freedom gaf tenslotte ook haar visie op het meest recente voorstel om de Wet openbaarheid van bestuur aan te passen. Het voorstel van het ministerie lost alleen de problemen van de overheid een beetje op, maar negeert alle problemen die de mensen die Wob-verzoeken doen ervaren. We vrezen bovendien dat met dit voorstel de urgentie weggenomen wordt van een broodnodige allesomvattende herziening van de wet.

Door de notificatieplicht te verbeteren

In het laatste kwartaal van 2013 vroegen we een select aantal experts, hoe zij de overheid zouden bewegen tot meer transparantie over de vorderingen van gegevens van internetgebruikers door opsporings- en geheime diensten. Mede naar aanleiding van deze expertmeeting zetten we in op meer transparantie door aan te haken op het voorstel tot inperking van de notificatieplicht (de verplichting van het Openbaar Ministerie om, na afloop van een onderzoek van de politie, betrokkenen te informeren over de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden). Het position paper publiceerden we in een vierluik op onze website en we gaven het aan een aantal relevante leden van de Tweede Kamer.

Door de weg vrij te maken voor transparantierapporten

We besteedden veel tijd aan de mogelijkheden voor bedrijven om publiek verantwoording af te leggen over de vorderingen van gegevens van hun klanten door de overheid. Veel dienstverleners wilden weten of de wet het ze verbiedt om transparant te zijn over het aantal vorderingen dat ze hebben ontvangen. We vroegen een gerenommeerd kantoor van strafrechtadvocaten om een juridische opinie te schrijven over de risico's van

strafbaarheid van het publiceren van zogenaamde transparantierapporten. Hun conclusie is helder: het publiceren van cijfers over vorderingen van de opsporingsdiensten mag, op voorwaarde dat de cijfers niet herleidbaar zijn tot een specifiek onderzoek.

In juni publiceerde Vodafone een rapport over de vorderingen van gegevens van gebruikers door de opsporingsdiensten. Hoewel Vodafone de eerste grote telefonie-aanbieder is die dat doet en het rapport vrij uitgebreid was, waren wij kritisch. Vodafone publiceerde voor Nederland namelijk alleen de geaggregeerde cijfers die betrekking hebben op alle providers en die het ministerie van Veiligheid en Justitie al eerder had gepubliceerd.

We spraken ten slotte op een in Berlijn door Google georganiseerd symposium over transparantie over gegevensvorderingen door de overheid. We maakten er duidelijk dat in Nederland die strijd bijzonder moeizaam gaat en dat we vooral veel kunnen winnen met écht betekenisvolle transparantie.

We schudden mensen wakker en helpen ze op weg

Voor veel mensen is (communicatie)technologie abstract en ingewikkeld. Hoe de technologie werkt en hoe machtsverhoudingen door technologie veranderen is meestal ondoorzichtig. Het is niet duidelijk wat er allemaal kan, wat er gebeurt en wat de consequenties kunnen zijn. Eén van de taken van Bits of Freedom is daarom het toegankelijk maken van deze problematiek. Dit doen we door onze standpunten zo veel en zo helder mogelijk uit te leggen, maar ook door mensen gereedschap te geven om het heft in eigen hand te nemen.

Door succesvolle Privacy Cafés te organiseren

In het buitenland zijn 'cryptoparties' al een tijdje heel populair. Dit zijn vrij toegankelijke evenementen waar mensen met technische kennis praktische uitleg geven over versleuteld e-mailen en anoniem surfen aan iedereen die daar behoefte aan heeft. Onze vrijwilligers Douwe Schmidt en Xander Bouwman vonden dat de naam 'cryptoparty' al

een drempel opwerpt en besloten om daarom dit soort evenementen onder de naam 'Privacy Café' te organiseren. Ze maakten een menu, vonden stamgasten en gingen op zoek naar de juiste locatie. De openbare bibliotheken bleken uitermate geschikt: ze hebben al een programma, zijn vrij toegankelijk en vinden het belangrijk dat de privacy van lezers bewaard blijft. Ook een aantal hackerspaces zoals MADspace in Eindhoven en TkkrLab in Enschede hielpen mee.

In 2014 hielpen 70 stamgasten 406 mensen tijdens 16 edities in 10 steden. Er is op dit moment meer vraag naar Privacy Cafés dan waar wij aan kunnen voldoen.

Aan het einde van het jaar kwamen de stamgasten bij elkaar voor een trainingsdag waarbij ze leerden over de beste manier om technische zaken uit te leggen. De War in Amersfoort stelde daarvoor gratis haar ruimte ter beschikking en zorgde voor een maaltijd. Met een website, agenda, mailinglijst, tientallen enthousiaste vrijwilligers en een coördinator kunnen we in 2015 stappen ondernemen om de Privacy Cafés op duurzame wijze mee te laten groeien met de vraag.

Samen met de Waag Society en Netwerk Democratie organiseerden we ook een tweetal edities van 'Cryptokids' waarin kinderen op actieve wijze meer konden leren over het internet, privacy en encryptie.

Door aandacht te creëren voor internetvrijheid op 5 mei

Op Bevrijdingsdag stonden wij met een 'checkpoint' en een groepje vrijwilligers op Het Vrije Westen, het bevrijdingsfestival van Amsterdam. De vraag die we aan de bezoekers stelden was: "Ga jij akkoord met minder vrijheid". Door mensen gratis wifi aan te bieden die pas begon te werken op het moment dat ze *niet* akkoord gingen met steeds absurder wordende voorwaarden ("het was die dag 'bits' of 'freedom'!") lieten we zien dat we tegenwoordig heel makkelijk akkoord gaan met wat er van ons gevraagd wordt. Over wat dit betekent voor onze vrijheid denken we onvoldoende na.

In de avond organiseerden we in samenwerking met De Correspondent en het Verzetsmuseum de eerste editie van wat we hopen een jaarlijkse traditie: de Godwin-

lezing. De naam van de lezing is een verwijzing naar de 'wet' van Mike Godwin, die stelt dat iedere online discussie uiteindelijk uitmondt in een discussie over de Tweede Wereldoorlog. Wie het aandurft in discussies een vergelijking met de Tweede Wereldoorlog te maken, krijgt al gauw het verwijt een 'Godwin' te maken. De negatieve connotatie van de Godwin creëert een taboe op iedere historische vergelijking. We willen dit taboe doorbreken en geloven dat je met een oog op het verleden de discussie over staats-surveillance en privacy juist verder kunnen brengen. Op een steenworp afstand van het voormalig bevolkingsregister sprak Hans de Zwart voor een volle zaal over de parallellen tussen wat er in Tweede Wereldoorlog met persoonsgegevens, identificatie en automatisering gebeurde en hoe we daar nu mee omgaan. Begin 2015 is Artis klaar met de renovatie van het gebouw waar ooit het bevolkingsregister zat en op Bevrijdingsdag 2015 gaat de lezing daar gehouden worden.

Door mensen gereedschap te geven om zichzelf te beschermen

Het is belangrijk dat er goed Nederlandstalig gereedschap is dat gebruikt kan worden door mensen die zelf actie ondernemen en hun gegevens willen beschermen. Onze 'Privacy Inzage Machine' (PIM) staat nog steeds online. PIM wordt gebruikt om bij bedrijven een inzageverzoek te doen over de gegevens die over je zijn opgeslagen. Daarnaast hebben we de 'Internetvrijheid Toolbox', de meest bezochte pagina op onze website. Internetters kunnen er leren hoe je een veilig wachtwoord maakt, met welke browsers je minder sporen achterlaat of wat de problemen van surfen via een open wifi-netwerk kunnen zijn. Aan het einde van het jaar is Chris Snijder op vrijwillige basis begonnen met het compleet vernieuwen van de toolbox om deze in 2015 opnieuw te kunnen lanceren.

Door de tiende editie van de Big Brother Awards (BBA X) te organiseren

Elk jaar organiseert Bits of Freedom de Big Brother Awards, een awardceremonie waarbij de grofste privacyschenders aan de schandpaal worden genageld. De jubileumeditie paktten we groter aan dan ooit: ongeveer 500 mensen zaten op 16 december in de grote zaal van de Stadsschouwburg in Amsterdam voor het tjokvolle programma. Na een filmpje met een historisch overzicht van de awards en hun context werden de prijzen van

dit jaar uitgereikt. Minister Opstelten kreeg van het publiek zijn vierde award en de Nederlandse scholen werden op hun vingers getikt voor het klakkeloos delen van leerlinggegevens met educatieve uitgevers. Daarna legde Aral Balkan uit dat commerciële bedrijven vaak een vooruitgeschoven post van surveillerende overheden zijn. Hij ziet liever dat ontwikkelaars rekening houden met mensenrechten bij het maken van hun software. De avond was doorspekt met kunst. Gikkels, De Meisjes, The Local Spastics en Les Croissants Terribles speelden live hun privacyprotestliederen en directeur Melle Daamen las de door Constant Dullaart voor de Awards aangepaste algemene voorwaarden van de Schouwburg voor. Het hoogtepunt van de avond was voor velen de live-verbinding met Edward Snowden. Vanuit Moskou nam hij de Winston-award in ontvangst voor de manier waarop hij het privacydebat heeft weten te kantelen. In zijn speech was hij kritisch op de Nederlandse plannen voor de uitbreiding van de bevoegdheden van de geheime diensten en legde hij uit dat privacy op een heel fundamentele manier over vrijheid gaat.

WIE WE ZIJN

Het team

Aan het einde van het jaar bestond het team van Bits of Freedom uit acht mensen: drie onderzoekers, een communicatiestrateg, een bewegingbouwer, een office manager, een systeembeheerder en een directeur. In totaal 6.6 FTE. Daarnaast hadden we gedurende het jaar vier stagiairs en hebben op verschillende momenten in totaal zes freelancers voor ons gewerkt.

Aan het begin van het jaar is Ot van Daalen vertrokken bij Bits of Freedom. Na de overdracht van zijn directeurschap in oktober 2013 is hij nog een aantal maanden gebleven als onderzoeker om ervoor te zorgen dat de overdracht naar een nieuwe directeur vlekkeloos kon verlopen. Ot was in 2008/2009 verantwoordelijk voor de herstart van Bits of Freedom met een startfinanciering van Internet4All. Het was zijn ambitie om een duurzame organisatie te bouwen die ook zonder zijn inzet voort zou kunnen bestaan. Die doelstelling is ruimschoots behaald, waarvoor wij hem allemaal zeer dankbaar zijn. Hij is nu 'Digital Defence' gestart, een advocatenkantoor dat bedrijven, organisaties en burgers steunt bij complexe juridische uitdagingen rondom privacy en security. Daarnaast helpt hij als bestuurslid van EDRi de Europese internetvrijheidsbeweging met een professionaliseringslag.

Janneke Slöetjes is op driekwart van het jaar vertrokken als onderzoeker en werkt nu als 'Director Public Policy' bij Netflix. Zij heeft met name rondom de nieuwe Europese privacyregels ontzettend veel werk verzet. De hele Europese digitale vrijheidsbeweging mist haar scherpte. Floris Kreiken is per 1 mei 2014 in dienst gekomen als jurist onderzoeker en heeft de dossiers netneutraliteit en databescherming opgepakt. Hij is een jurist, was eerder onderzoeker bij de TU Delft en heeft ervaring in de Nederlandse en Europese politiek. Naast Floris waren Rejo Zenger en Ton Siedsma in 2014 nog steeds als onderzoekers in dienst.

Na drie overvolle jaren inzet voor Bits of Freedom is Tim Toornvliet vertrokken als onze 'Chief Doublespeak Officer'. Hij begon zijn nieuwe baan bij Nederland ICT, vlak na de door hem georganiseerde jubileumeditie van de Big Brother Awards. Zijn vertrek

TIM TOORNVLIET

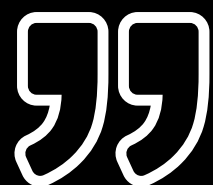
Werken voor Bits of Freedom is al leuk genoeg, maar dat ik op de valreep van 2014 twee items op mijn bucketlist kon afvinken was een vette bonus. Beiden hadden te maken met de bijzondere jubileumeditie van de Big Brother Awards.

Op kantoor klinken regelmatig nummers van onze 'Privacy Playlist' door de speakers: muziek met privacy of digitale rechten als onderwerp. Hoe tof zou het zijn om op de tiende Big Brother Awards een viertal van dit soort protestsongs live te laten horen, dachten we. Een idioot plan, want alleen al het boeken van artiesten voor een avondje optreden ging ver boven ons budget. Laat staan het schrijven, opnemen en uitvoeren van vier compleet nieuwe nummers.

Toch lukte het, dankzij het werk van vrijwilliger Floris Hesseling, de onbaatzuchtige inzet van vier fantastische artiesten en de onmisbare hulp van de helden van de Amsterdam Recording Company. En zo kan het dat op Spotify het resultaat te beluisteren is van mijn zeer korte carrière in de muziekindustrie. En het wordt nog beter: wie heel goed luistert naar het nummer 'Sergey Says' kan in het refrein mijn wat onzuivere bariton herkennen. Meezingen op een heuse studiotrack: check!

Het tweede item op mijn bucketlist kwam nogal onverwacht. We wilden heel graag Edward Snowden in de schijnwerpers zetten met een Winston Award, maar dan wel als we hem 'live' konden overhandigen. Maar hoe? One does not simply call Edward Snowden. Uiteindelijk lukte het om via via een bevestiging te krijgen van zijn advocaat, maar de twijfels bleven: wat als hij niet op komt dagen? Wat als de verbinding met Moskou niet lukt?

Op de dag van de Big Brother Awards zou iemand kort de videoverbinding testen. In alle backstage chaos kreeg ik onverwacht een telefoon in mijn hand gedrukt: Edward Snowden, of ik hem even bij kon praten over het programma. Ik liet hem de enorme zaal zien waar later zijn publiek zou zitten en vertelde over de genomineerden voor de BBA's. Hij was erg geïnteresseerd in de afluisterplannen van onze regering en kwam met haarscherpe analyses van de zwaktes in de argumentatie van de ministers. Even babbelen met Edward Snowden over online surveillance: check!

betekende ook een verlies aan 'institutioneel geheugen' van de organisatie. Het was dan ook fantastisch nieuws dat Daphne van der Kroft bereid was om terug te keren als communicatiestrateg. Zij werkte eerder (van 2009 tot 2012) bij Bits of Freedom en houdt ons allemaal sinds 1 november 2014 weer bij de les.

Omdat de functie nog niet bestond en dus voor een groot gedeelte vormgegeven moest worden door de persoon die hem als eerste zou gaan vervullen, was de sollicitatieprocedure voor de bewegingbouwer bijzonder uitgebreid. We zijn verheugd met de komst van Evelyn Austin op 16 december 2014, de dag van de Big Brother Awards. Zij heeft een achtergrond in de kunsten en heeft al veel ervaring opgedaan met 'herding cats' in haar werk bij Mediamatic.

Eind 2013 hadden we Matthijs Ponte al gevonden als opvolger voor de officemanagement taken van Martijn Loth. Het bleek aan het begin van het jaar lastig om een parttime systeembeheerder te vinden om dat gedeelte van Martijn's takenpakket over te nemen. IT-vaardigheden zijn zeer gewild op de arbeidsmarkt en veel mensen zijn op zoek naar een baan van meer dan 0.4 FTE. We konden Emiel Florijn per 1 maart 2014 in dienst nemen als systeembeheerder door een afspraak met Greenhost te maken dat hij daar vanaf hetzelfde moment ook twee dagen in de week aan de slag zou kunnen.

Er hebben vier mensen stage gelopen bij Bits of Freedom in 2014. Maurits Reijnoudt deed als student journalistiek een onderzoek naar de werking van e-mail. Naast een website waarin hij verslag deed van zijn bevindingen leidde dit tot twee stukken op De Correspondent. Mariëtta Buitenhuis deed juridisch onderzoek naar 'dynamic pricing' en 'persuasion profiling' in relatie tot de Wet bescherming persoonsgegevens. Ze bedacht een onderzoeksmethodiek en creëerde een onderzoekspanel. De resultaten van dat onderzoek zullen in 2015 worden gepubliceerd. Suzanne Hartholt liep een juridische stage waarin ze onderzoek deed naar het cybersecuritybeleid van de toekomst en naar het gebruik van keyloggers door de Nederlandse politie. Arend Jan Wiersma was als rechtenstudent en hardcore techneut de ideale kandidaat om met ons na te denken over technische beleidsinterventies die wij de Nederlandse overheid zouden willen suggereren. Naast een bescheiden stagevergoeding ontvingen alle stagiairs veel begeleiding en draaiden ze mee als een volwaardig lid van het team.

Rondom een aantal projecten was het nodig om freelancers voor ons aan het werk te zetten. Onno Warns deed de productie en een gedeelte van het programma van de Big Brother Awards, terwijl Sjef van Gaalen verantwoordelijk was voor de vormgeving van al het beeld van de awards. Xander Bouwman en Milos Labovic hebben er samen voor gezorgd dat er voor de Europese verkiezingen een stemwijzer voor digitale vrijheid was. Douwe Schmidt heeft de Privacy Cafés zodanig ingericht dat ze op duurzame wijze volledig door vrijwilligers gedraaid kunnen worden. Maarten te Paske, tot slot, sprong zo af en toe in als systeembeheerder op de momenten dat het nodig was.

De internetvrijheidsbeweging

Bits of Freedom is een kleine organisatie met grote ambities. Onze doelstellingen kunnen alleen behaald worden als wij de fakkeldrager zijn van een veel bredere beweging op het gebied van internetvrijheid. Een belangrijke manier om dat te realiseren is door de internetvrijheidsbeweging bij ons werk te betrekken. Op die manier kan Bits of Freedom gebruik maken van de expertise, het netwerk en de tijd van sympathisanten die de door Bits of Freedom behandelde onderwerpen belangrijk vinden. Een andere manier om dat te doen is door projecten te ondersteunen die geïnitieerd worden door de beweging en bijdragen aan onze doelstellingen. Eind 2014 hebben we daarom een bewegingbouwer aangenomen. Het is de taak van Evelyn Austin om de komende jaren de digitale burgerrechtenbeweging in Nederland verder uit te bouwen. Onze strategie op dit punt zal in 2015 vorm gaan krijgen.

We brengen een paar keer per jaar de mensen uit de beweging bij elkaar voor een borrel bij ons op kantoor. Dit jaar hadden we vier 'boffels' met steeds ongeveer 50 bezoekers. Vaak hebben we sprekers die kort wat komen vertellen. De eerste boffel stond helemaal in het teken van het afscheid van Ot van Daalen. Tijdens volgende edities spraken kunstenaars Roeland van Doorn, Alexander Zeh en Vincent Boschma over hun artistieke onderzoek naar surveillancetechnieken, Frederik Zuiderveen Borgesius over zijn promotieonderzoek naar databescherming en 'behavioural targeting' en promovendus Marjolein Lanzing over haar promotieonderzoek naar identiteit en relaties in het digitale tijdperk. Op de laatste boffel van het jaar kwam Amelia Andersdotter als voormalig Europarlementariër vertellen over wat ze had geleerd van vier jaar Europese politiek.

Bij de Privacy Cafés begint de beweging al vorm te krijgen. De coördinatie van Douwe Schmidt met Xander Bouwman als sidekick heeft het project in 2014 vleugels gegeven. 'Stamgasten' Chris Snijder, Dave Borghuis, Dorien Zandbergen, Ernst ter Horst, Felix Stegerman, Jeroen van der Ham, Leon Commandeur, Manon de Vries, Marieke Linda Bootsma, Peter Uithoven, Rob van der Wouw, Stef van Dop, Tako Marks, Tessel Renzenbrink en Wouter Moraal hebben, samen met nog veel andere vrijwilligers, talloze mensen geholpen veiliger te internetten. Marcel de Leeuwe heeft de Privacy Café stamgasten een onderwijskundige training gegeven en Chris Snijder maakte een start met het vernieuwen van de Internetvrijheid Toolbox zodat de cafébezoekers thuis door kunnen met zichzelf online te beschermen. Het Privacy Café is niet alleen de plek geworden waar vrijwilligers 1-op-1 mensen kunnen helpen, maar ook de plek waar vrijwilligers elkaar tegenkomen.

Het zou voor ons ondoenlijk zijn om evenementen te organiseren zonder de vrijwillige hulp van de mensen die achter ons staan. Op 5 mei hebben Chris Snijder, Lisa Vermeer, Paul Vogel, Peter Uithoven, Stijn en Xander Bouwman op het Bevrijdingsfestival in Amsterdam met mensen gepraat over vrijheid op het internet. Dave Krooshof schreef voor ons een setje absurde voorwaarden om op het Wifi-netwerk van datzelfde festival in te mogen loggen. In de avond hebben onder andere Bart-Jan Menkveld en Rebecca Roskam de kaartverkoop bij de Godwin-lezing bemenst. Ook bij de Big Brother Awards hoefden we het niet alleen te doen: Afran Groenewoud maakte met Koekepeer een korte film over digitale rechten in de afgelopen tien jaar. Arthur de Smidt, Jay Achterberg en Reinoud van Leeuwen fotografeerden het evenement. Dankzij Floris Hesseling hadden we vier muzikale acts die live op het podium hun privacy protestsongs uitvoerden. Martijn Loth bediende de presentaties en zorgde ervoor dat Snowden live vanuit Moskou de Stadsschouwburg binnen kwam. Corinne Cattekwaad zorgde voor de artiesten en Xander Bouwman maakte het voor Aral Balkan mogelijk om ook de Nederlandse onderdelen van het programma een beetje te begrijpen. Noni May hielp ons vooraf met de PR en Arend Jan Wiersma verkocht onze merchandise. Michèle van Lopik en Niels Westerlanden waren het eerste aanspreekpunt voor de bezoekers.

Er zijn meerdere ontwerpers vrijwillig voor ons aan de slag geweest. Martijn ontwierp een internetvrijheidscertificaat voor het afscheid van Ot van Daalen, Sjeff van Gaalen zorgde ervoor dat de Engelse vertaling van het artikel over de metadata van Ton Siedsma er

EVELYN AUSTIN

In 2014 solliciteerde ik bij Bits of Freedom. Ik was onwijs positief verrast door de sollicitatieprocedure: door de aandacht en tijd die in het proces werd gestoken en door de waardering die uitging naar de kandidaten.

Tijdens het proces heb ik best wat over mezelf geleerd. Voorop, dat ik zonder het echt door te hebben al een groot deel van mijn leven vrijwilliger ben. Dat klinkt misschien een beetje maf, maar ik had het me nooit eerder gerealiseerd. Vrijwilliger zijn is op een bepaalde manier iets heel natuurlijks. Ik denk dat mensen die zich vrijwillig ergens voor inzetten een alternatief willen. Het is een motivatie die ik eindeloos fascinerend vind —je moet namelijk expliciet maken wat je wel of niet wilt— en het is een motivatie die ik begrijp en aanmoedig.

De sollicitatieprocedure bestond uit drie gesprekken en besloeg ongeveer twee maanden.

Mijn eerste gesprek was met Hans en Rejo. Rejo en ik hebben heel kort, ruim vijf jaar geleden, bij dezelfde organisatie gewerkt. Ik had tot mijn verbazing twee dingen over hem onthouden. Hij houdt van de kleuren in de stad als het net heeft geregend (ik zal eens navragen of dit nog steeds zo is) en hij ging weg bij die organisatie om te werken aan internetvrijheid voor een organisatie die ik toen nog niet kende.

Mijn tweede gesprek was met Hans en Karianne Thomas, ondertussen oud-bestuurslid van Bits of Freedom. Ik was net terug uit Berlijn waar ik Martin Amis' 'The Zone of Interest' had gelezen en terwijl Karianne even aan het bellen was, kwam het onderwerp op oorlogsliteratuur. Het deed me goed om te horen dat de directeur van een digitale burgerrechtenbeweging uit de boeken van Primo Levi lessen had getrokken over privacy. Dit was waarschijnlijk het moment dat ik voor mezelf zeker wist dat ik bij Bits of Freedom wilde werken.

Het derde gesprek was met Hans en Floris. Ik was voor de derde keer mijn fietssleutel vergeten...

strak uitzag, en Jeroen van der Gun heeft de stemwijzersite aangepast voor de Europese verkiezingen. Anke Willems en Bob den Otter (allebei van Two Kings) hebben de 'En wat doet Nederland?' website vormgegeven.

Er zijn twee personen die op eigen initiatief geld hebben ingezameld voor Bits of Freedom. Shawn Buckles deed dit door zijn data te verkopen aan de hoogste bieder en Thomas Schellekens organiseerde een benefietfeest in de Vondelbunker. Thomas kwam ons ook helpen op de donateursdag, net als Xander Bouwman. Chris Snijder maakte twee webpagina's voor de donateursdag en Leon de Korte produceerde voor zijn afstuderen een animatie over het belang van Bits of Freedom.

Ook in 2014 is er gewerkt aan het internetvrijheid scholenpakket. Onder leiding van Iffat Rose Gill schreven Bart-Jan Menkveld, Dennis Brinkhuis, Mark Peerdeman en Martijn Dorresteyn aan lesmateriaal voor de lagere klassen van het voortgezet onderwijs. Het pakket gaat in 2015 uitkomen. Jeroen van der Ham, Laurence van den Berg en Koen Rouwhorst hebben met een team een start gemaakt met een onderzoek naar de mate waarin het hoger onderwijs de maildiensten voor studenten heeft uitbesteed.

Arjan de Vries plaatst al jaren interessante internetvrijheid-gerelateerde links voor ons op Delicious. Douwe Schmidt organiseerde bij Kriterion een serie speelfilms over privacy met een inleidende spreker. Erwin van Delden hielp ons nadenken over een tagging taxonomie en Hans van der Weij hielp ons met de configuratie van OpenBiblio. Wilfried Rijsemus beheerde onze LinkedIn groep en Maarten te Paske en Paul Vogel waren ook dit jaar een solide achtervang voor alle systeembeheer problematiek.

We zijn iedereen die ons geholpen heeft in het afgelopen jaar bijzonder dankbaar. Ons bereik en onze slagkracht worden vergroot door alle mensen die hun capaciteiten in willen zetten voor onze gezamenlijke doelstellingen. Er is een groeiende groep mensen waar we echt op kunnen bouwen en we verheugen ons op de projecten die we in 2015 samen met een zo divers mogelijke groep mensen uit de internetvrijheidsbeweging zullen gaan doorzetten of oppakken.

ONZE ZICHTBAARHEID EN ONS BEREIK

We waren in de pers en op sociale media aanwezig

Het is moeilijk om onze media optredens te kwantificeren om op die manier onze mediawaarde te bepalen. Vanaf maart 2014 hebben we met Blendle bij kunnen houden hoe vaak we in de papieren pers genoemd worden (gemiddeld 9 keer in de maand) en we zijn van plan om in 2015 op structurele wijze onze radio- en televisieoptredens bij te gaan houden.

De pers weet ons goed te vinden als er op het gebied van privacy en het internet wat gebeurt. Toen de ING bijvoorbeeld aankondigde dat ze eventueel klantgegevens zouden willen gaan verkopen kreeg onze reactie veel aandacht in de media. Ander nieuws dat tot veel aandacht leidde was de Europese uitspraak rondom het recht om vergeten te worden, de 'class action suit' van Max Schrems tegen Facebook en de invoering van een soort huiszoekingsbevel voor mobiele telefoons in de VS. We komen dan in kranten (bijvoorbeeld Volkskrant, Trouw, het Parool en nrc.next), op de radio (Radio 1, BNR, FunX, AmsterdamFM) en op TV (NOS journaal, RTL Nieuws, Nieuwsuur, NOSop3, RTV-Noord Holland en AT5). Daarnaast staan we regelmatig op technologie-nieuwssites zoals Nu.nl Tech, Tweakers, Bright, Webwereld en Security.nl.

We wisten ook zelf nieuws te maken. We kregen veel aandacht voor de internationale 'Day We Fight Back' en uiteraard voor de Big Brother Awards (met name door het commentaar van Edward Snowden op de Nederlandse plannen). Door een artikel via persbureau AP kwam onze mening over het imago van Google wereldwijd in de pers, bijvoorbeeld bij de Washington Post. Onze 1 april grap (een persiflage van de bovengenoemde ING aankondiging inclusief slap excuus achteraf) haalde de overzichten van nrc.next, PowNed, Nu.nl Tech en de Volkskrant.

Sinds de start in september 2013 is er op De Correspondent veel aandacht geweest voor onze thema's. Het artikel van Dimitri Tokmetzis uit december 2013 over de metadata van Ton Siedsma is midden 2014 naar het Engels vertaald en werd, mede door een aanbeveling op Boing Boing, veel gelezen. Na een vertaling in het Duits werd dit het meest gelezen artikel van 2014 voor Netzpolitik. Ton Siedsma werd naar aanleiding van het artikel op het jubileum van de 'Necessary & Proportionate principles' uitgeroepen tot 'Hero of Legality'. Daarnaast verscheen op De Correspondent een dubbelinterview met scheidend directeur Ot van Daalen en de nieuwe directeur Hans de Zwart, en werd begin mei de eerste editie van de jaarlijkse Godwin-lezing gepubliceerd.

We zitten op Twitter en zijn qua volgers in 2014 met bijna 15% gegroeid. Aan het einde van 2014 hadden we meer dan 22.000 volgers. We posten gemiddeld 8 nieuwe tweets per dag en krijgen er ongeveer 10 nieuwe volgers per dag bij. Het aantal mensen dat onze Facebook pagina heeft ge-'liked' is inmiddels gegroeid naar ruim 8.000. Dat is ook een stijging van ongeveer 15% ten opzichte van eind 2013. Michiel Veenstra, Alexander Klöpping en Boris Veldhuijzen van Zanten zijn ambassadeurs van Bits of Freedom en helpen met het vinden van een groter publiek. Op dit moment doen ze dit met name via sociale media.

We spraken op talloze evenementen

We krijgen ongeveer tien spreekverzoeken per maand. Via een speciaal formulier op onze website krijgen we in één keer alle benodigde informatie en kunnen we het verzoek in de wekelijkse teammeeting efficiënt bespreken. Vanwege onze beperkte capaciteit kunnen we maar op ongeveer één van de twee verzoeken positief reageren. We kijken daarbij vooral naar de impact die we kunnen hebben (is het een interessant of groot publiek, stelt het ons in staat om een interessante dimensie van ons verhaal te belichten) en minder naar een eventuele financiële donatie. Het is ondoenlijk om hier al onze spreekbeurten op te noemen, daarom slechts een aantal hoogtepunten.

We waren veel aanwezig op universiteiten en hogescholen, bijvoorbeeld bij de Universiteit van Amsterdam voor het 'mappen' van sociale media rondom onze issues of op het privacy seminar van de Radboud Universiteit Nijmegen. We zijn meerdere keren bij de TU Delft geweest om te spreken en we hebben de rol van Google in de surveillance-architectuur belicht op het 'Security in Times of Surveillance' congres van de TU Eindhoven. Bij de Universiteit Leiden gaven we een gastcollege over big data. Bij het Instituut voor Informatierecht (IViR) zaten we in een panel binnen hun vak over privacy, gaven we een fysieke demonstratie van de werking van anonimiteitssoftware Tor aan de studenten van hun 'Summer School' en bespraken we metaforen voor surveillance ('Beyond Big Brother') op hun jubileumcongres. Voor de Universiteit Utrecht mochten we, op uitnodiging van SETUP, het academische jaar openen met een 'Privacy Rede'. In de IT wereld gaven we de keynote op de DHPA Techday, praatten we over de balkanisatie van het internet op het More-IP evenement van AMS-IX en spraken we op een intern 'Getsecure!' evenement van KPN. We waren ook aanwezig bij de bedrijvencontactdag van Hogeschool Windesheim. Bij WORM in Rotterdam waren we een getuige in het tribunaal tegen Apple en voor de Nederlandse Internet Society zaten we in de jury van de ISOC innovatie award. We hebben de ambtenaren van de gemeente Rotterdam uitgedaagd te dromen over hoe ze de toekomst wel zouden willen zien en gaven een succesvolle workshop internetvrijheid aan de vrijwilligers van het Nationaal Comité 4 en 5 mei. Bij het CPDP congres in Brussel organiseerden we een panel over 'social media intelligence'. Op het Nederlands-Duits forum konden we laten zien dat data niet alleen een 'asset' is, maar ook een 'liability' kan zijn. Bij Copyright for Creativity spraken we over handhaving van auteursrecht. We kregen de kans om in een meeting met Nils Muižnieks, de Mensenrechtencommissaris van de Raad van Europa, aan te geven wat Nederland beter zou kunnen doen op het gebied van digitale burgerrechten. In een door Microsoft georganiseerd debat met Lokke Moerel in de Tweede Kamer, tot slot, maakten wij ons hard voor een op mensenrechten gebaseerde aanpak van privacyproblematiek.

We werkten internationaal samen

Bits of Freedom is lid van het European Digital Rights initiative (EDRi). EDRi is een koepelorganisatie van meer dan 30 Europese organisaties die zich richten op privacy en (digitale) burgerrechten. Daarnaast is er een kantoor in Brussel van waaruit er lobby wordt gevoerd bij de Europese politiek.

Naast onze financiële steun als EDRi-lid (wij doneren 1% van onze totale inkomsten) en onze actieve bijdrage op de EDRi-mailinglijsten en op de 'General Assembly' hebben we een grote rol gespeeld in een aantal van de werkgroepen. Met name bij 'TTIP' en 'Net neutrality' hebben we bijzonder veel werk verricht. Ook waren we actief betrokken bij het werk rondom de nieuwe Europese privacy regels ('Data protection') en de Europese samenwerking rondom het tegengaan van bewaarplicht ('Data retention').

In 2014 hadden we nauwe contacten met de Open Rights Group (ORG), Article 19 en Privacy International in Engeland, met de Panoptikon Foundation in Polen, met de Liga voor Mensenrechten in België, met La Quadrature du Net in Frankrijk, met vertegenwoordigers van de Chaos Computer Club in Duitsland, met Initiative für Netzfreiheit uit Oostenrijk en met de Electronic Frontier Foundation in de Verenigde Staten.

Daarnaast hebben we een uitgebreid internationaal netwerk van academici op het gebied van privacy en computerwetenschappen met wie we regelmatig overleg hebben op internationale conferenties. Ons internationale netwerk maakte het bijvoorbeeld mogelijk om Edward Snowden en Aral Balkan als sprekers op onze Big Brother Awards te hebben.

ONZE AMBITIES VOOR 2015

We zijn helaas nog niet klaar

Hoewel we veel successen boekten in 2014, blijft er helaas genoeg werk aan de winkel. Ook in 2015 gaan we daarom keihard door met het verdedigen van internetvrijheid.

We verwachten dat het hackvoorstel van Van der Steur (Wet computercriminaliteit III) medio 2015 naar de Tweede Kamer zal worden gestuurd. We gaan proberen de maatschappelijke steun te vinden om dit te stoppen. De herziening van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv) komt naar verwachting halverwege het jaar in consultatie. Het is onze ambitie om ervoor te zorgen dat een massale, ongerichte internettap niet tot de middelen van de geheime diensten zal behoren. De uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie over de bewaarplicht is een uitgelezen kans om er in 2015 voor te zorgen dat de bewaarplicht in Nederland afgeschaft wordt.

In Europa zullen de nieuwe privacyverordening en de telecomregels rondom netneutraliteit de twee belangrijkste dossiers voor ons zijn. Voor de eerste gaan we er alles aan doen om ervoor te zorgen dat het door het parlement goedgekeurde voorstel wordt doorgezet en verder aangescherpt. Wat betreft de telecomregels is het vooral belangrijk dat wat in Europa over netneutraliteit wordt afgesproken net zo goed is als de wet die wij in Nederland hebben. Verder zullen we heel scherp in de gaten blijven houden dat er geen privacygerelateerde bepalingen in internationale handelsverdragen terechtkomen.

In 2015 gaan we op 5 mei onze activiteiten op het bevrijdingsfestival van Amsterdam uitbreiden en organiseren we de tweede Godwin-lezing, ditmaal in het voormalig bevolkingsregister. Uiteraard organiseren we weer de Big Brother Awards. De bewegingbouwer maakt het mogelijk om een aantal grote projecten met vrijwilligers op te pakken. We willen de Internetvrijheid Toolbox vernieuwen en een start maken met een witboek voor privacypraktijken. Doelgroep van het witboek zijn (jonge) bedrijven die

diensten op het internet aanbieden. Om onze slagkracht te vergroten gaan we ons beleid rondom vrijwilligers herzien en expliciet maken.

We willen in 2015 een grote stap vooruit maken op het gebied van de zichtbaarheid van onze organisatie. Op basis van een vernieuwd communicatieplan willen we ervoor zorgen dat Bits of Freedom en ons werk bij een relevante groep mensen bekender wordt. Daar hoort onder andere bij dat we scherpe kernboodschappen formuleren voor al onze dossiers, dat het team mediatraining krijgt, dat we een verder verbeterde donateursstrategie formuleren en dat de website volledig vernieuwd wordt. Met steun van de Adessium Foundation laten we een externe adviseur onze plannen formatief evalueren.

Tot slot zijn er intern ook ambities voor 2015. Zo gaan we ons kantoor een beetje aanpassen zodat het makkelijker wordt om gasten te ontvangen en zodat we in een stille omgeving kunnen bellen en interviews kunnen geven. Onze IT-infrastructuur gaat verhuizen naar nieuwe servers en we willen nog eens kritisch kijken naar hoe we als team met elkaar communiceren.

HANS DE ZWART

Iedereen in het Bits of Freedom team heeft amper genoeg uren op een werkdag om de zelfopgelegde hoge ambities waar te kunnen maken. We zijn zo gefocust op de lopende dossiers en projecten dat het moeilijk is de tijd vinden om eens goed over de toekomst na te denken.

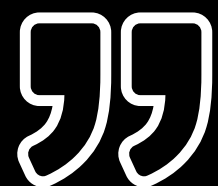
Ik besloot daarom dat we in juni een tweetal 'strategiedagen' zouden moeten hebben. Ik had daarvoor een ideale locatie in gedachten: een afgelegen familiehuysje in Friesland. Om bij dat huysje te komen moet je parkeren in het dorp en daarna een kwartier over een smal schelpenpad een natuurgebied in wandelen. De dekking voor de mobiele telefoon is goed genoeg om te bellen maar e-mail komt amper binnen over de supertrage verbinding. Ideaal dus om afstand te nemen van het dagelijkse werk.

Op een vroege woensdagochtend vertrok het hele team inclusief een stagiaire richting het Noorden. Na aankomst moesten de voetbalfans eerst controleren of de (toch wel erg kleine) TV wel goede ontvangst had: in de avond moest er namelijk naar Nederland - Australië op het WK voetbal gekeken worden. Nadat de boodschappen waren uitgepakt en de slaappleaatsen waren verdeeld konden we aan de slag.

Van tevoren hadden we zes thema's bedacht die we wilden bespreken (zie rechts). Maar hoe bespreek je dit soort thema's op een zinnige manier? In een tweedehands boekhandel had ik ooit 'Six Thinking Hats' van Edward de Bono gekocht. Eigenlijk vooral als slecht voorbeeld van de goedgelovigheid van het bedrijfsleven. Ik was ervan overtuigd dat De Bono een typische businessgoeroe is die bakken met geld verdient met slecht onderbouwde theorieën over het brein en creatief denken. Toen ik het boek las om te kijken of ik het voor de strategiedagen toch misschien kon gebruiken bleek dat ik het mis had. Zijn 'zes hoeden' zijn geaard op een diep begrip van hoe veel bijeenkomsten spaak lopen en geven je een taal waarmee je een gesprek productief kunt houden ("zou je dit ook eens met een gele hoed kunnen bekijken?").

Zo zaten we twee hele dagen met een spreekwoordelijke 'witte hoed' de feiten te bekijken rondom deze thema's, gebruikten we een 'zwarte hoed' om de gevaren in kaart te brengen en hadden we de 'rode hoed' op om onze emotionele reactie bespreekbaar te maken (er was iets teveel 'machteloosheid' naar mijn smaak). De interessantste perspectieven kwamen vaak met de creatieve 'groene hoed': alle ontwikkelingen bleken ook kansen te creëren.

Donderdagavond hadden we voor elk thema een uitgebreide mind map. Iedereen had naderhand het gevoel wat toekomstbestendiger te zijn. Bij mij kwam al snel de vraag op waar we het in de zomer van 2015 in Friesland over zouden gaan hebben...

STRATEGIE DAGEN

1

'Big data als input, nudging als output'

De manier waarop grote datasets en algoritmen worden gebruikt om gedrag te voorspellen, te beïnvloeden en mensen binnen of juist buiten te sluiten ('algoritmische gatekeeping').

2

'Veiligheid en angst'

Hoe framet ons perspectief op risico onze handlungsperspectieven in andere zaken? Wat betekent de 'touristification' van onze omgeving voor onze fragiliteit? Hoe moet je omgaan met commerciële FUD?

3

'Governance en agency'

Hoe zit een democratische rechtsstaat er in de toekomst uit? Bepaalt het individu nog wat er in de publieke ruimte gebeurt? Wat is het eindpunt van de publiek-private samenwerking?

4

'Internet in de fysieke wereld'

Sensoren zijn overal en alles is met Internet verbonden. Hoe werkt een fysieke wereld waarin alles wat je doet digitale sporen achterlaat? Wat betekent permanente 'glass-o-holische' surveillance?

5

'Technologie als oplossing'

Hoe ver kunnen we gaan in technologische oplossingen ('encrypt everything', 'increase the costs of surveillance') voor maatschappelijke problemen? Waar liggen de (on)mogelijkheden?

6

'Globalisering van beslissingen'

Steeds meer zaken worden op een 'hogere' niveau dan Nederland geregeld. Wat zijn de beïnvloedingsmodellen die daar bij passen?

ONZE FINANCIËN

Onze inkomsten en uitgaven in 2014

De inkomsten van Bits of Freedom in 2014 bedroegen € 480.522. Die inkomsten kwamen voor bijna 60% van grote fondsen, individuele donateurs droegen net geen 35% bij en bijna 5% kwam van bedrijfssupporters.

In 2014 werden we gesteund door de Adessium Foundation, Internet4all, SIDN en de Open Society Foundations (OSF). De bijdrage van de eerste drie fondsen was gericht op het financieren van de kernkosten van Bits of Freedom. OSF steunde een tweetal medewerkers bij het werken aan de nieuwe Europese privacyregels en aan het stimuleren van transparantierapporten. Van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en van het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK) kregen we steun voor het organiseren van de tiende editie van de Big Brother Awards, en 'The Web We Want' steunde het professionaliseren van de Privacy Cafés met een bescheiden bijdrage.

In de begroting was rekening gehouden met het vinden van een extra fonds dat een bijdrage zou leveren van € 50K. Dit fonds is niet gevonden. Hierdoor waren de werkelijke inkomsten lager dan begroot. In de financiële planning hadden we al wel met dit scenario rekening gehouden waardoor we dit tekort aan de kostenkant zonder problemen konden opvangen.

Onze doelstellingen voor de steun van individuele donateurs hebben we ruimschoots gehaald met een groei van meer dan 20%. Een groot gedeelte van de nieuwe steun is binnengehaald door middel van een donateursdag eind november. Op één dag hebben zich toen 179 nieuwe mensen aangemeld als vaste donateur (ongeveer € 12.500 per jaar aan extra steun), daarnaast waren er 475 mensen die op de dag zelf een eenmalige donatie hebben gedaan (samen bij elkaar € 13.000 euro). We gaan 2015 in met 2197 vaste donateurs die per persoon gemiddeld € 58 per jaar aan ons doneren.

Mede gezien onze zelfopgelegde beperkingen ten aanzien van het aannemen van geld vanuit het bedrijfsleven, blijft de financiële steun vanuit het bedrijfsleven als deel van

onze begroting relatief beperkt. Het is ook dit jaar niet gelukt om de begrote groei te realiseren. In 2014 zijn bijna alle bestaande bedrijfssupporters bezocht om te kijken waarom ze Bits of Freedom steunen en wat we eventueel anders zouden kunnen doen om onze propositie voor bedrijven te verbeteren. In 2015 gaan we deze geleerde lessen toepassen om een wat forsere groei in het aantal bedrijfssupporters te realiseren.

Bits of Freedom belegt niet in risicovolle financiële producten. Wel wordt gestreefd naar rente op de (tijdelijk) ongebruikte liquiditeiten. Vanwege de lage rentestand vielen de renteopbrengsten licht tegen.

Inkomsten 2014 (x € 1.000)	Realisatie 2014	Begroot 2014	Realisatie 2013
Individuele donateurs	167	157	138
Fondsen	280	326	294
Bedrijfsdonateurs	22	38	14
Overig	2	4	3
Subtotaal	471	525	449
Projectgebaseerd	10	25	8
Totaal	481	550	456

De uitgaven in 2014 bedroegen € 476.746. Daarmee zijn ze een stuk lager dan begroot. Dat was nodig omdat ook de inkomsten uit fondsen lager waren dan gepland.

Het grootste deel van de uitgaven is gegaan naar personeelskosten. Om de uitgaven beter aan te laten sluiten bij de inkomsten is de bewegingbouwer pas aan het einde van 2014 in dienst gekomen in plaats van aan het begin van het jaar. Daarmee vielen de kosten voor het opbouwen van de beweging (wat in vorige jaarverslagen als 'Samenwerking vrijwilligers' in de boeken stond) ook lager uit.

De algemene en kantoorkosten zijn allebei te ruim begroot. Er was wat klein onderhoud gepland aan het kantoor en er zou eventueel nieuw kantoormeubilair aangeschaft worden, maar die activiteiten bleken nog niet nodig en zijn uitgesteld.

Het merendeel van de projectkosten ging zitten in het organiseren van de Big Brother Awards en we hebben geïnvesteerd in een stemwijzer voor de Europese verkiezingen en in het duurzaam maken van de Privacy Cafés. De activiteiten op 5 mei draaiden quite.

Uitgaven 2014 (x € 1.000)	Realisatie 2014	Begroot 2014	Realisatie 2013
Personeelskosten	381	456	398
Huisvesting	26	33	28
Kantoor	7	30	14
Communicatie	8	10	5
Opbouwen beweging	3	7	2
Algemene kosten	19	28	18
Subtotaal	444	564	465
Specifieke projecten	33	43	44
Totaal	477	607	508

Met afschrijvingen van € 7.180 is het jaar daarmee afgesloten met een klein negatief resultaat van € -3.404. De cash-flow was echter wel positief met € 423.

Bits of Freedom wil zo efficiënt mogelijk omgaan met haar middelen. Het uitgangspunt is dat niet meer dan 20% van de beschikbare arbeidsuren en financiële middelen worden besteed aan fondsenwerving, beheer en administratie. De belangrijkste fondsenwervingsactiviteiten in 2014 waren het organiseren van een donateursdag in november, het bezoeken van bedrijfssupporters en het aantrekken van een vervolgfianciering van de Open Society Foundations. In 2014 is ongeveer 3.5% van onze tijd en 4.5% van onze inkomsten besteed aan fondsenwerving. Daarnaast is ongeveer 10% van onze tijd en 16.5% van onze inkomsten besteed aan beheer en administratie. Meer dan 85% van onze tijd en bijna 80% van onze inkomsten zijn dus direct besteed aan de doelstelling van Bits of Freedom: het verdedigen van digitale burgerrechten. Deze percentages zijn in overeenstemming met wat als gebruikelijk en passend wordt gezien binnen de non-profit sector.

Op het gebied van vermogensbeheer en financiële reserves streeft Bits of Freedom ernaar om een continuïteitsreserve van minimaal een kwart van haar jaarlijkse kosten voor het komende jaar aan te houden. De hoogte van deze reserve is door het bestuur vastgesteld en minimaal in vergelijking met wat gebruikelijk is bij soortgelijke organisaties in Nederland. Deze reserve wordt gebruikt om bij onverwacht hoge uitgaven en onverwacht tegenvallende of laat binnenkomende inkomsten de continuïteit van de stichting een aantal maanden te kunnen garanderen en om verantwoorde risico's te kunnen nemen met de begroting. Aan het einde van 2014 was de reserve € 119.084.

Het financiële jaarverslag over 2014 is opgemaakt en gecontroleerd door Pieter Alblas van WITH Accountants, gespecialiseerd in non-profit organisaties, en is te downloaden via onze website.

Onze begroting voor 2015

We gaan proberen om in 2015 ongeveer € 592.000 aan inkomsten te ontvangen. Een aantal fondsen heeft hun steun voor 2015 al toegezegd (Adessium, Internet4All, Open Society Foundations en SIDN) en we verwachten in 2015 nog een fonds te vinden dat voor ongeveer € 40.000 aan onze doelstellingen wil bijdragen. We willen 450 nieuwe, vaste, individuele donateurs aan ons verbinden en denken dat we iets meer dan € 10.000 aan groei in bedrijfssupporters kunnen realiseren. De projectinkomsten zijn afhankelijk van toegekende subsidies voor specifieke projecten en evenementen.

Verwachte inkomsten 2015 (x € 1.000)

Individuele donateurs	179
Fondsen	339
Bedrijfssupporters	42
Overig	4
Subtotaal	564
Projectgebaseerd	28
Totaal	592

De kernuitgaven van Bits of Freedom zullen in 2015 naar verwachting ongeveer € 528.000 bedragen, daarbij is rekening gehouden met acht vaste medewerkers (6.5 FTE) en met onvoorziene kosten. Een aantal specifieke projecten en evenementen zijn al begroot voor een bedrag van € 59.500. Hierbij is onder andere rekening gehouden met een nieuwe editie van de Big Brother Awards, activiteiten op 5 mei, een tweetal fellows, de Privacy Cafés en een vervolg op het Cryptokids project. Daarnaast zijn we door Adessium, als onderdeel van hun standaardproces met organisaties die ze steunen, gevraagd om een externe evaluatie van Bits of Freedom uit te laten voeren. De daadwerkelijke projectkosten (en dus het besluit of projecten worden uitgevoerd) is mede afhankelijk van hoeveel projectsubsidies toegekend worden. De totale verwachte uitgaven komen daarmee uit op ongeveer € 588.000.

Het verwachte positieve resultaat voor 2015 is dus € 4.000.

Verwachte uitgaven 2015 (x € 1.000)

Personeelskosten	410
Huisvesting	31
Kantoor	20
Communicatie	19
Opbouwen beweging	20
Algemene kosten	28
Subtotaal	528
Specifieke projecten	60
Totaal	588

Onze financiering in de komende jaren

Het is voor Bits of Freedom heel belangrijk om een duurzame financiële situatie te hebben. We hebben daarbij een voorkeur voor structurele financiering in plaats van financiering op projectbasis. Uitgangspunt van onze fondsenwerving is dat Bits of Freedom volledig onafhankelijk wil blijven. Met onze financiële planning proberen we, voor zover mogelijk, steeds vijf jaar vooruit te kijken.

We worden gefinancierd vanuit drie bronnen. Minimaal een derde van onze financiën krijgen we van individuele donateurs. Daarnaast willen we ook graag minstens een derde van onze inkomsten uit fondsen of stichtingen betrekken. Het aandeel van bedrijfssupporters willen we nooit groter laten zijn dan een derde van de totale inkomsten.

Het aandeel van de individuele donateurs was in 2014 ongeveer 35% procent. In onze begroting zal dit over vijf jaar op ongeveer 50% zitten. De bedrijfssupporters, die nu op nog geen 5% zitten, zullen in 2019 iets meer dan 10% van de inkomsten opleveren. We hopen deze doelstellingen te kunnen bereiken door de komende jaren slim te investeren in de zichtbaarheid van de organisatie bij een voor ons relevant publiek.

Er zijn vier fondsen met wie we meerjarige afspraken hebben voor financiële steun. Van de Adessium Foundation krijgen we € 100.000 per jaar plus nog eens € 50.000 als het ons lukt om de steun van donateurs en bedrijfssupporters op het huidige niveau te houden. Deze steun zal ook in 2015 en 2016 gegeven worden. Internet4All was instrumenteel bij de 'herstart' van Bits of Freedom in 2008/2009. Op dit moment krijgen we nog steeds € 55.000 per jaar van deze stichting. In 2015 wordt dit bedrag ook uitgekeerd zullen we in gesprek gaan over steun in de jaren daarna. Van Stichting Internet Domeinregistratie Nederland (beter bekend als SIDN) hebben we € 40.000 gekregen die we ook in 2015 en 2016 gaan ontvangen. De Open Society Foundations (OSF) hebben aan het eind van het jaar toegezegd ons te willen steunen met ongeveer € 60.000 per jaar voor de komende twee jaar (130.000 Amerikaanse dollar tot en met 2016).

Om te voorkomen dat we aan het einde van 2016 verrast worden door meerdere fondsen die hun steun niet verlengen, is het belangrijk om in de komende twee jaar minstens twee fondsen te vinden die bereid zijn om ongeveer € 50.000 per jaar bij te dragen aan de organisatie. In de eerste helft van 2015 beginnen we daarom met het voeren van gesprekken met potentiële fondsen. We verwachten dat steeds meer grote, filantropische instellingen het belang van digitale rechten zullen inzien en hebben er dus veel vertrouwen in dat fondsen ook na 2016 ons structureel zullen steunen.

DAPHNE VAN DE KROFT

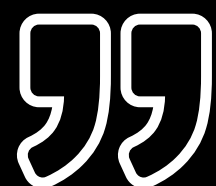
In mijn eerste werkweek bij Bits of Freedom bleek dat er op heel korte termijn een donateursdag georganiseerd moest worden. Individuele donateurs zijn voor ons enorm belangrijk en de donateurscampagne is evenredig spannend.

Je legt uit wat het team de afgelopen tijd heeft gedaan en wat je nog wilt gaan doen, en vervolgens leg je je lot in de handen van donateurs. Zo'n dag voelt toch een beetje alsof je voor de jury van 'The Voice' je trucje moet doen. Draaien ze zich wel of niet om? Mag je door of moet je in de armen van Wendy van Dijk uithuilen?

De druk van een donateursdag is voor mij groot. Mijn collega's werken het hele jaar keihard en als ik het nu verpest, doe ik ook af aan hun werk. Daarom begon ik in voorgaande jaren al weken van tevoren met de voorbereidingen van zo'n donateursdag. Die luxe had ik dit keer niet, binnen 11 werkdagen moest ik de hele campagne uit de grond stampen. Terwijl ik nog bezig was met het reguliere inwerken (Hoe hoog zet ik mijn bureau? Waar gebruik ik welke wachtwoorden voor?) begon ik met de voorbereidingen. 26 november naderde rap. Daar gingen we, op hoop van zegen.

Het hele team met mijn gloednieuwe collega's stond 's ochtend in de startblokken. Ons doel: 256 nieuwe donateurs. Al gauw hadden we de eerste 10% bereikt. Rond lunchtijd konden we 20% noteren, maar daarna ging het een stuk langzamer. Toen zakte de moed ons langzaam in de schoenen. Aan het einde van de werkdag haalden we pas 30%.

Maar... we hadden niet gerekend op al die mensen die na hun werk nog zouden doneren. Ineens ging het hard. Zo hard dat we het niet geloofden. Checken. Nog eens checken. Het ging te hard om bij te houden! Rond half acht 's avonds haalden we de 100%! Juichend, high-fivend en vooral zeer dankbaar voor alle steun, dronken we een biertje. En terwijl we dat deden bleven de donaties nog steeds binnenstromen. Uiteindelijk haalden we de 255%! Een verbluffend resultaat. Een geweldige erkenning voor mijn collega's en voor mij een geweldig nieuw begin bij Bits of Freedom!

OVER BITS OF FREEDOM

Juridische structuur

De statutaire naam van Bits of Freedom luidt 'Stichting Bits of Freedom (Bof)'. Bits of Freedom is statutair gevestigd te Amsterdam en is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Amsterdam onder nummer 34121286. De organisatie van Bits of Freedom bestaat uit de Raad van Bestuur (bestuur) en het bureau. Het bureau bestaat uit de directeur en de overige medewerkers. Een onafhankelijke Raad van Advies staat de directeur bij ten aanzien van libelangrijke inhoudelijke strategische vraagstukken. De dagelijkse en strategische leiding van Bits of Freedom ligt bij de directeur. De directeur heeft een algemene volmacht van het bestuur om namens de stichting te kunnen handelen. Bits of Freedom is een Algemeen nut beogende instelling (ANBI).

Het bestuur geeft samen met het bureau richting aan de organisatie en de strategie. Het bestuur is werkgever en verantwoordelijk voor het vaststellen van het financieel beleid van de stichting. Het is daarnaast mede belast met het overzien van de werving van fondsen. Het bestuur vertegenwoordigt de stichting en is gezamenlijk bevoegd. Het bestuur bestaat uit ten minste drie leden. De benoeming vindt plaats voor perioden van maximaal vier jaar, met een maximum van twee termijnen.

De statuten zijn gedurende het verslagjaar niet gewijzigd. De statuten zijn gepubliceerd op de website.

Statutaire doelstelling

De statutaire doelstelling van Bits of Freedom is "het verdedigen en bevorderen van digitale burgerrechten in de informatiemaatschappij, waaronder in het bijzonder het grondrecht op communicatievrijheid en het grondrecht op privacy, en al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord". In de statuten is nader uitgewerkt met welke specifieke middelen deze doelstelling behaald wordt: "Zij tracht dit doel onder meer te verwezenlijken door:

- burgers, beleidsmakers en bedrijven bewust te maken van het belang van deze grondrechten;
- het bevorderen van een constructieve dialoog tussen burgers, overheid en bedrijven over de betekenis en uitoefening van deze grondrechten in de informatiemaatschappij;
- het gevraagd en ongevraagd adviseren van beleidsmakers respectievelijk bedrijven over (voorgenomen) wet- en regelgeving respectievelijk zelfregulering die deze grondrechten kunnen beperken;
- het voeren van campagnes tegen (voorgenomen) wet- en regelgeving of zelfregulering die deze grondrechten kunnen beperken; en het coördineren en uitvoeren van bovengenoemde activiteiten met qua doelstelling vergelijkbare organisaties in Europees en internationaal verband.”

De volledige statuten zijn beschikbaar op de website van Bits of Freedom.

Het bestuur

Het bestuur bestond in 2014 uit Joris van Hoboken, Karianne Thomas, Remmelt Vetkamp en Lonneke van der Velden.

- **Joris van Hoboken** is de voorzitter van het bestuur. Na een baan als onderzoeker aan het Instituut voor Informatierecht in Amsterdam is hij nu werkzaam als onderzoeker aan het Information Law Institute van New York University. Joris van Hoboken is lid van het bestuur sinds 2007.
- **Remmelt Vetkamp** is penningmeester. Hij is Financieel Directeur en lid van de Raad van Bestuur van Nyenrode Business Universiteit. Daarvoor heeft hij managementfuncties bekleed bij o.a. Hogeschool Zuyd, KPN, XS4ALL en Thomas Cook. Hij is tevens bestuurslid van De Maatschappij regio Zuid Limburg en lid van de Raad van Toezicht van zowel de Toneelgroep Maastricht als het kenniscentrum voor Duurzaam Bouwen en Nieuwe Energie (BIHTS). Remmelt Vetkamp is lid van het bestuur sinds 2010.
- **Lonneke van der Velden** is secretaris. Ze werkt aan een promotieonderzoek over online surveillance, technologie en activisme aan de Universiteit van Amsterdam en is docent bij de afdeling Mediastudies. Eerder gaf ze les bij het Instituut voor Interdisciplinaire Studies (UvA) en werkte ze als PR-medewerker bij Greenhost. Lonneke van der Velden is lid van het bestuur sinds 2012.

- **Karianne Thomas** is sinds 2004 bestuurssecretaris bij Novamedia. Ze heeft van 1999 tot 2014 bij advocatenkantoor Van Doorne gewerkt, waar zij adviseerde en procedeerde op het gebied van het intellectueel eigendomsrecht en het reclamerecht. Karianne Thomas is lid van het bestuur sinds 2009.

De leden bekleden naast de hierboven vermelde werkzaamheden geen nevenfuncties die voor Bits of Freedom relevant zijn.

Het bestuur heeft in 2014 in totaal drie keer officieel vergaderd. Daarnaast is op ad hoc basis geregeld overleg over lopende zaken gevoerd.

Karianne Thomas is aan het einde van 2014 afgetreden als bestuurslid. Begin 2015 zal Hermine Masmeyer aantreden als bestuurslid. Zij is een mensenrechten-juriste met veel bestuurlijke ervaring bij onder andere een cultureel centrum in Apeldoorn en bij HERA Vrouwopvang Gelderland.

De Raad van Advies

De Raad van Advies bestaat uit prominenten met expertise op het gebied van recht, politiek, media/communicatie en technologie. Het bestaat uit de volgende leden: Bart Jacobs (voorzitter van de Raad van Advies en hoogleraar Radboud Universiteit), Antoinette Hertsberg (journalist en programmamaakster TROS), Sjoera Nas (internet- en telecomexpert College bescherming persoonsgegevens), Rop Gonggrijp (mede-oprichter XS4ALL), Bernt Hugenholtz (hoogleraar Universiteit van Amsterdam en directeur Instituut voor Informatierecht), Erik Huizer (directeur Kennis TNO ICT), Bert-Jaap Koops (hoogleraar Universiteit van Tilburg), Eben Moglen (hoogleraar Columbia University en advocaat Software Freedom Law Center) en Jaap Stronks (communicatieadviseur Bureau Bolster).

De Raad van Advies komt ongeveer eens in de zes maanden bij elkaar en geeft dan aan de hand van een discussiestuk inhoudelijk advies aan Bits of Freedom over twee of drie specifieke onderwerpen in het kader van de middellange-termijnstrategie van Bits of Freedom. In 2014 kwam de Raad van Advies in het midden van het jaar bij elkaar.

De eerstvolgende bijeenkomst is daarom vroeg in 2015 gepland.

Benoeming en ontslag van de leden van de Raad van Advies geschiedt door het bestuur op voordracht van de directeur aan de hand van een uitgewerkte profielschets van de gewenste samenstelling van het adviesorgaan. De leden van de Raad van Advies worden voor maximaal vier jaar benoemd en kunnen slechts één keer worden herbenoemd.

Werkgeverschap en beloningen

De leden van het bureau, onder wie de directeur, zijn in dienst van de stichting. Bits of Freedom wil een aantrekkelijke en stimulerende werkgever zijn die investeert in mensen, zowel in werknemers als in vrijwilligers. Het lukt oud-medewerkers daarom dan ook om in goede functies terecht te komen na hun periode bij Bits of Freedom.

De stichting heeft als uitgangspunt dat beloning plaatsvindt overeenkomstig de salariëring bij de overheid, waarbij de ervaring en kwaliteiten van de betrokken medewerker tevens een rol spelen. Naast het salaris wordt in het bijzonder budget vrijgemaakt voor en aandacht besteed aan scholing en persoonlijke ontwikkeling van de medewerkers. Bits of Freedom biedt ook ruimte aan talentvolle stagiair(e)s.

Leden van het bestuur of de Raad van Advies van de stichting kunnen niet ook in dienst zijn van de stichting. Hierdoor kunnen de directeur en het bestuur elkaar vanuit een onafhankelijke positie goed blijven aanvullen en zo nodig controleren.

De leden van het bestuur ontvangen een vrijwilligersvergoeding van € 500 per jaar. Het bestuur heeft daarnaast in 2014 geen onkostenvergoeding voor hun bestuurlijke activiteiten ontvangen.

Het lidmaatschap van de Raad van Advies is onbezoldigd. De leden van de Raad van Advies ontvangen ook geen onkostenvergoeding.

Onze bedrijfssupporters

Naast de individuele donateurs en fondsen is er ook een aantal bedrijven dat ons een warm hart toedraagt. We willen hen bij deze hartelijk danken voor hun steun in 2014.

Gigabit-supporters doneren € 5.000 of meer per jaar

Ocom

Megabit-supporters doneren € 2.500 of meer per jaar

BIT

Greenhorst

Bitonic

IB-Vision

Eureka Unlimited

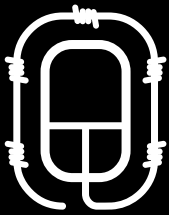
SOLV Advocaten

Kilobit-supporters doneren € 500 of meer per jaar

Automatique	Baak Advies & Dienstverlening	BliXem Internet
Breedband Arnhem	GeoCat	Innofusie
Intermax	Kennisland	Madison Gurkha
NederHost	NetExpert	Nijweide BV
OpenEdu	PCextreme	Provarix
Saldo Management	Tifkap Enterprises	VBVB
Wakooopa	Zinnebeeld	m7

Steun in natura

Cyso leverde aan al onze medewerkers en stagiairs gratis Zimbra e-mailaccounts. Van LeaseWeb kregen we twee gratis servers inclusief colocatie. Van Nines kregen we ook een server die in de gratis colocatie van XS4ALL geplaatst kon worden. Greenhost leverde hostingdiensten voor de Privacy Cafés. We kunnen bij Blendle gratis artikelen uit kranten en tijdschriften lezen. Van Tjunk.com krijgen we de drukkosten van al onze merchandise voor niets. Bij RootGamer krijgen we een gratis advertentie op hun voorpagina en bij Frankwatching mochten we gratis onze vacature voor een bewegingbouwer plaatsen.

BITS OF FREEDOM

VERDEDIGT DIGITALE BURGERRECHTEN